

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Investește în oameni!

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Axa prioritară 4. „Modernizarea Serviciului Public de Ocupare”

Domeniul major de intervenție 4.1. „Întărirea capacității SPO pentru furnizarea serviciilor de ocupare”

Titlul proiectului: „SPUNE - SPO 82/2020, Servicii Publice Unitare, Necesare și Eficiente”

Contract POSDRU/123/4.1/S/129860

STUDIU DE OPORTUNITATE

PRIVIND CREAREA ȘI FUNCȚIONAREA REȚELEI SPUNE SPO

În vederea cooperării și dezvoltării rețelelor la diferite niveluri cu actori relevanți publici și privați de pe piața muncii, precum furnizori de servicii de ocupare și furnizori de formare profesională continuă - FPC, pentru dezvoltarea și asigurarea calității serviciilor de ocupare oferite, inclusiv promovarea dialogului social și schimburi de experiență și de bune practici

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

STUDIU DE OPORTUNITATE

PRIVIND CREAREA ȘI FUNCȚIONAREA REȚELEI SPUNE SPO

CUPRINS

I. CONSIDERENTE PRELIMINARE	3
I.1. Introducere	3
I.2. Scopul studiului	4
I.3. Informații generale privind proiectul	5
II. PREMISELE FUNCȚIONĂRII REȚELEI SPUNE SPO	7
II.1. Premisele rețelei	7
II.2. Conceptul rețelei Spune Spo	13
II.3. Tendințe ale ocupării forței de muncă	14
II.4. Modificări în structura sectorială a ocupării	16
II.5. Principale provocări pentru politicile de ocupare a forței de muncă	17
III. ANALIZA CONTEXTULUI ACTUAL	17
III.1. Situația actuală	17
III.2. Modificări ale ocupării în plan regional	22
III.4. Identificarea instituțiilor membre ale rețelei	31
IV. ANALIZĂ SWOT	41
V. MEMORIU EXPLICATIV	45
V.1. Politici naționale	45
V.2. Descrierea modului de funcționare și documentele aferente rețelei	47
V.3. Rolurile esențiale ale rețelei	50
VI. CONCLUZII	51

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

I. CONSIDERENTE PRELIMINARE

I.1. Introducere

Autoritățile publice, prin întreaga lor activitate, trebuie să urmărească satisfacerea interesului general al populației, iar instituțiile administrației publice au obligația să se apropie de membrii colectivităților locale și să mențină un contact permanent cu aceștia. În acest sens, administrația publică trebuie să comunice, să fie deschisă dialogului, să respecte și să ia în considerare cetățeanul. Instituțiile administrației publice recurg la comunicare în cadrul acțiunilor întreprinse sau al relațiilor pe care le stabilesc. Mai mult decât atât, în condițiile în care vorbim despre politica de ocupare a forței de muncă, un domeniu sensibil atât din perspectiva clienților (șomeri, persoane în căutarea unui loc de muncă), colaborarea instituțiilor publice cu actorii relevanți din acest domeniu este primordială. Cunoașterea cât mai bine a necesităților clienților Serviciului Public de Ocupare (SPO) stă la baza creionării unor politici eficiente de ocupare a forței de muncă.

Comunicarea publică reprezintă forma de comunicare ce însoțește activitatea instituțiilor publice în vederea satisfacerii interesului general. Mesajele transmise cuprind informații de utilitate publică. Astfel comunicarea publică trebuie să facă cunoscute cetățenilor existența organizațiilor din sectorul public, modul de funcționare și atribuțiile acestora, legalitatea și oportunitatea deciziilor adoptate. Totodată, prin comunicarea publică se urmărește cunoașterea nevoilor și dorințelor populației pentru ca instituțiile publice, prin rolul și atribuțiile pe care le dețin, să vină în întâmpinarea acestora, realizând astfel un interes general. Comunicării publice îi revine rolul de a convinge, că prin politicile instituționale realizate, precum și prin deciziile publice adoptate, se urmărește un interes general, obținându-se astfel adeziunea cetățenilor. Cetățeanul trebuie să fie informat cu privire la existența și modul de funcționare a serviciilor publice, trebuie ascultat când își exprimă nemulțumirea, trebuie să-i fie luate în considerare dorințele și nevoile.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

În condițiile situației socio economice actuale, activitatea serviciilor publice de ocupare a forței de muncă nu va mai fi niciodată o activitate rutinieră. În ultimii ani piața forței de muncă trece printr-un număr în creștere de schimbări rapide și profunde. În plus, funcția socială a serviciilor publice de ocupare a forței de muncă este în curs de transformare. Este în prezent necesar ca ele să devină „puncte de acces la sistemele de protecție socială, axate pe ocuparea forței de muncă”. În contextul diferitelor incertitudini și oportunități, precum și al responsabilităților și așteptărilor explicite, este necesar ca serviciile publice de ocupare a forței de muncă să aibă o imagine clară și constantă asupra schimbărilor pe care trebuie să le realizeze pentru a rămâne adecvate și eficiente.

Rolul unui serviciu public de ocupare modern trebuie să se extindă de la punerea în aplicare a legii și de furnizare de servicii publice la acela de a facilita corelarea dintre cererea și oferta de muncă, cu implicații directe asupra dezvoltării socio-economice și creșterea nivelului de trai, prin intermediul unor servicii publice și reglementări de calitate.

Criza economico-financiară din ultimii ani a demonstrat că noi competențe și noi locuri de muncă sunt necesare pentru a moderniza piața muncii și a oferi mai multă autonomie cetățenilor, în vederea creșterii ratei de participare pe piața muncii și a unei mai bune corelări a cererii și a ofertei de forță de muncă, inclusiv prin mobilitatea profesională și geografică.

I.2. Scopul studiului

Obiectul prezentului studiului de oportunitate este reprezentat de fundamentarea necesității și oportunității de a iniția și dezvolta o rețea de colaborare a actorilor relevanți ai pieței muncii în vederea implementării și dezvoltării politicii de ocupare a forței de muncă. Necesitatea înființării acestei rețele a fost identificată încă din etapa de elaborare a proiectului, entitățile implicate în elaborarea fișei de proiect subliniind faptul că pentru bună implementare a proiectului și atingerea obiectivelor propuse este nevoie de: schimb de informații reale și relevante referitoare la piața muncii, schimb de baze de date privind locurile de muncă disponibile, cooperare în implementarea unor activități specifice, evaluarea eficienței măsurilor active de ocupare, identificarea constrângerilor de pe piața muncii etc.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

I.3. Informații generale privind proiectul

Proiectul „SPUNE - SPO 82/2020, Servicii Publice Unitare, Necesare și Eficiente” este implementat pe o durată de 22 luni (până în octombrie 2015), de către AJOFM Timiș, în parteneriat cu AJOFM Arad, AJOFM Caraș-Severin, Fundația Aequilibrium, SIVICO România S.A. și S.C. Media One S.R.L. Acesta este un proiect multiregional, cofinanțat din Fondul Social European prin POSDRU 2007-2013, AP 4. „Modernizarea Serviciului Public de Ocupare”, DMI 4.1. „Întărirea capacității SPO pentru furnizarea serviciilor de ocupare”. Prin derularea acestui proiect se urmărește eficientizarea și modernizarea Serviciului Public de Ocupare (SPO) prin furnizarea de servicii inovative și integrate care vizează creșterea angajabilității clienților SPO din două regiuni de implementare.

Prin implementarea proiectului se urmărește dezvoltarea serviciilor de tip „self-service”, prin crearea unei platforme on-line care să vină în întâmpinarea așteptărilor clienților și să asigure o accesibilitate mai bună a serviciilor oferite de către SPO.

Obiectivul general al proiectului îl reprezintă modernizarea SPO prin furnizarea de servicii inovative și integrate care vizează creșterea adaptabilității clienților SPO din două regiuni de implementare la cerințele pieței muncii și la provocările generate de schimbările permanente la nivel socio-economic. Acest obiectiv descrie în mod generic impactul pe care îl pot genera serviciile de ocupare accesibile și apreciate de către clienții SPO care să constituie o contribuție vizibilă la creșterea ocupării, considerată garanția succesului strategiei Europa 2020, (*o rată de ocupare a forței de muncă de 75 % și 70% țintă asumată de România*) în rândul populației cu vârste cuprinse între 20 și 64 de an) cu atenție specială acordată gradului de ocupare a tinerilor (cu ținta europeană de 82% - pentru benchmark-ul de angajabilitate - employability).

Obiectivele specifice ale proiectului sunt:

O1 Îmbunătățirea capacității SPO de anticipare a schimbărilor de pe piața muncii prin furnizarea de analize și prognoze privind piața muncii;

O2 Îmbunătățirea și diversificarea tipurilor de servicii furnizate prin dezvoltarea de servicii de tip self service care vizează creșterea angajabilității clienților SPO.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Pentru implementarea proiectului au fost identificate și implementate următoarele activități:

- A.1. Managementul proiectului
- A.2. Activitate de informare și publicitate în scopul promovării proiectului
- A.3. Schimbul de bune practici și expertiza cu SPO din statele membre UE
- A4. Dezvoltarea unor instrumente de implementare a măsurilor active de ocupare, incluzând informarea și consilierea care au în vedere integrarea/reintegrarea clienților SPO
- A5. Cooperarea și dezvoltarea rețelelor la diferite niveluri cu actori relevanți publici și privați de pe piața muncii
- A6. Realizare cercetări, prognoze și analize privind piața muncii
- A7. Elaborarea și implementarea unor instrumente informatice on-line de tip self-service pentru furnizarea măsurilor active, incluzând serviciile de consiliere personalizate și integrarea acestora cu sistemul informatic al SPO
- A8. Coordonarea activităților partenerilor, constituirea și gestionarea echipelor de implementare (la nivel de parteneri)

În cadrul proiectului, activitatea A 5. Cooperarea și dezvoltarea rețelelor la diferite niveluri cu actori relevanți publici și privați de pe piața muncii, include două subactivități:

- 5.1 Întâlniri cu membri ai entităților care compun rețeaua pentru a elabora documentul constitutiv, regulamentul și procedura
- 5.2 Organizarea de ateliere/seminarii cu personalul SPO, care au drept scop consolidarea capacității SPO de a lucra în rețea în vederea dezvoltării serviciilor oferite și ca parte a strategiei de dezvoltare a acestuia

Rezultatele prevăzute a fi atinse în cadrul acestei activități sunt: înființarea și operaționalizarea rețelei definite prin: *Studiu de oportunitate – privind funcționarea rețelei pentru servicii de ocupare de calitate, Setul de documente care fundamentează funcționarea și seria de 4 întâlniri de consolidare a capacității rețelei.*

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Grupul țintă vizat în cadrul derulării activităților proiectului acoperă patru agenții ale Serviciului Public de Ocupare, din două regiuni de dezvoltare și personalul propriu al acestor instituții, un număr de 140 de persoane.

Prin implementarea activităților destinate grupului țintă se urmărește acordarea unui sprijin în pregătirea și adaptarea competențelor acestora la dinamica schimbărilor de pe piața muncii care este resimțită în mod deosebit în județele/regiunile vizate, unde mobilitatea forței de muncă (inter și intraregională, dar și transnațională) este relativ mare, iar rata investițiilor și diversitatea acestora pune o presiune asupra fiecărei persoane în căutarea unui loc de muncă – prin nevoia de a se adapta cerințelor dinamice ale angajatorilor. În contextul socio-economic al regiunilor, la care se adaugă o dinamică demografică nefavorizantă a creșterii economice, devine necesară adaptarea serviciilor de ocupare la noile condiții, cerute atât de clienții acestor servicii, cât și de angajatori.

Personalul celor patru agenții va parcurge în mod succesiv etapele proiectului – care vor oferi soluții la nevoile ce vor fi identificate la nivel individual și la nivel de grup. Includerea în activități și a partenerilor externi SPO precum și designul activităților cu implicarea rețelei ce cuprinde factori relevanți de pe piața muncii permite identificarea unor nevoi de modernizare a serviciilor, care sunt posibile doar având și perspectiva mediului extern agențiilor. Parteneriatul proiectului și rețeaua creată sunt cadrul în care se vor găsi și soluțiile cele mai potrivite, prin colaborarea strânsă a entităților partenere. Cooperarea cu cele patru agenții permite comparații interjudețene valoroase, pentru creșterea încrederii dar și pentru posibile transferul de soluții funcționale.

II. PREMISELE FUNCȚIONĂRII REȚELEI SPUNE SPO

II.1. Premisele rețelei

Ocuparea forței de muncă reprezintă bază atât pentru realizarea creșterii economice reale, cât și pentru promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei. La nivel european, pentru acest domeniu, sunt stabilite ținte care trebui atinse până la finele anului 2020. Ca stat membru, România și-a stabilit propriile ținte pentru aceeași perioadă, identificând în același timp și

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

acțiuni și măsuri pe care ar trebui să le implementeze pentru a atinge aceste ținte. Printre acțiunile și măsurile identificate se numără și îmbunătățirea serviciului public de ocupare, ca instituție de importanță majoră în ocuparea și formarea forței de muncă la nivel național.

Procesul de ocupare al forței de muncă include atât autoritățile publice dar și persoanele în căutarea unui loc de muncă sau șomeri. De aceea, interesul în informarea corectă și completă a cetățenilor cu privire la activitatea serviciului public de ocupare și îmbunătățirea serviciilor și a tipurilor de suport oferite clienților este o parte esențială în acest proces. Crearea unei rețele menite să faciliteze cooperarea dintre instituțiile cu competențe pe piața muncii, prin introducerea unui sistem nou de comunicare și informare a cetățenilor cu privire la activitatea curentă a SPO reprezintă o modalitate de a crește calitatea serviciilor oferite și de a veni în întâmpinarea cerințelor și necesităților clienților SPO. Se poate obține astfel, o promovare a serviciilor SPO și o creștere a accesibilității acestora de către cetățeni, eficientizarea activității SPO prin scăderea timpului de răspuns la unele dintre solicitările cetățenilor, creșterea numărului de cetățeni care se informează prin mijloace alternative despre activitatea instituției și scăderea numărului de solicitări primite prin intermediul contactului direct, față în față, dintre cetățean și personalul SPO. Rețeaua de cooperare va fi o structură alcătuită dintr-un ansamblu de actori/organizații/entități cu implicare în domeniul ocupării forței de muncă, identificați prin intermediul studiului de oportunitate și a celorlalte activități ale proiectului.

Așa cum a mai fost menționat, guvernanta pieței muncii este strâns legată de guvernarea macroeconomică. În întreaga Europă, statele încă se confruntă cu consecințele crizei financiare și economice și găsesc noi direcții pentru industriile lor. Pentru a asigura stabilitatea bugetară a zonei euro, se iau măsuri de realizare a unor economii și sunt impuse restricții financiare asupra guvernelor. Globalizarea pune sub presiune poziția competitivă a Europei, inclusiv pe piața muncii. Îmbătrânirea demografică a Europei se accelerează, iar echilibrul dintre populația în vârstă de muncă și populația la pensie începe să se inverseze. Astfel, se estimează că populația activă în vârstă de muncă va scădea în continuare, ceea ce va afecta disponibilitatea dar și calitatea din perspectiva competențelor forței de muncă. Prin urmare, îmbătrânirea populației aduce cu sine provocări importante pentru serviciile de asistență medicală și pentru

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

finanțarea sistemelor de protecție socială. Este necesar ca guvernele să anticipeze și să planifice, pentru a menține o forță de muncă suficient de calificată.

Europa se confruntă, de asemenea, cu provocări în ceea ce privește mediul. Încălzirea climatică și reducerea resurselor naturale determină necesitatea unei redirectionări a sectoarelor și a unei axări asupra activităților durabile. În plus, ca urmare a trecerii spre o economie verde, apar noi necesități de competențe. De asemenea, noile generații au o viziune diferită asupra muncii, competențe diferite și aptitudini personale și sociale diferite, precum și alte așteptări în ceea ce privește serviciile publice. Copiii cresc într-o lume impregnată de tehnologie și informații, în care se orientează într-un mod intuitiv și inteligent. Socializarea în rețea, utilizarea mediilor virtuale pentru a obține competențe și desfășurarea mai multor sarcini în paralel fac în mod clar parte din procesul lor de dezvoltare. În același timp, apar și noi forme de încadrare în muncă. Toate acestea presupun existența unei presiuni permanente asupra guvernelor din perspectiva asigurării unei forțe de muncă suficient calificată și care să se poată adapta cerințelor în continuă schimbare ale pieței muncii.

Furnizarea modernă a serviciilor depinde puternic de tehnologiile informației și, prin urmare, este influențată de noile programe informatice și tehnologii, de noile instrumente de colectare, explorare și schimb de date, de canalele alternative de comunicare și colaborare, de un internet din ce în ce mai social și mobil etc. Toate aceste inovații tehnologice modifică, de asemenea, mecanismele de bază ale pieței forței de muncă, precum modalitățile de recrutare a angajatorilor sau modul în care persoanele în căutarea unui loc de muncă își depun candidaturile. De asemenea, tehnologia va îmbunătăți capacitățile serviciilor publice de ocupare a forței de muncă în calitate de intermediari ai informațiilor.

În aceste condiții, serviciilor publice de ocupare a forței de muncă li se cere să răspundă unor provocări prezente și viitoare. Pentru a reacționa rapid la schimbarea circumstanțelor și a combina intervențiile pe termen scurt cu soluțiile durabile, este necesar să se facă dovadă de flexibilitate, de un mod de organizare suplu și de creativitate. Serviciile publice de ocupare a forței de muncă pot anticipa și influența schimbările pieței muncii prin schimbul de informații cu organismele de elaborare a politicilor și printr-un comportament anticiclic.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Economia României a înregistrat o rată medie de creștere a PIB real de 3,9% în perioada 2000 – 2010, deși în intervalul 2002 – 2008 s-a înregistrat o rată medie de creștere de 6,3%, care a depășit rata medie de creștere a PIB-ului potențial. Deși rata de creștere a PIB-ului real în intervalul 2002 – 2008 a atins valori mult peste nivelul celor înregistrate în aceeași perioadă în UE 27, criza financiară și economică a condus la scăderea dramatică a economiei românești. Astfel, cu toate că în perioada 2000 – 2010 au existat intervale cu rațe de creștere anuală a PIB-ului real importante, creșterea economiei românești nu a fost sustenabilă, fiind foarte vulnerabilă la impactul crizei globale. Unul dintre efectele crizei economice și financiare din 2008 a fost și creșterea numărului de șomeri, atât pe plan internațional cât și la nivelul României și implicit a regiunilor. Spre sfârșitul anului 2010 numărul de șomeri începuse să scadă, însă, pe fondul evoluțiilor nefavorabile ulterioare la nivel UE, cu o nouă fază a recesiunii în 2011-2012, evoluții care s-au resimțit și în România, numărul de șomeri a crescut și în 2012 și în 2013, iar acest lucru s-a întâmplat atât la nivel național, dar și la nivelul regiunilor Vest și Nord Vest.

Conform datelor furnizate de INS, rata ocupării (20-64 ani) a înregistrat valoarea de 65,7% în anul 2014, la o distanță de 4,3 p.p. față de ținta națională asumată la nivelul anului 2020. Rata de ocupare a tinerilor (15-24 ani) a fost de 22,5%.

Dinamica schimbărilor de pe piața muncii este resimțită în mod deosebit în județele/regiunile vizate, unde mobilitatea forței de muncă (inter și intraregională, dar și transnațională) este relativ mare, unde rata investițiilor și diversitatea acestora pune o presiune asupra fiecărei persoane în căutarea unui loc de muncă – prin nevoia de a se adapta cerințelor dinamice ale angajatorilor.

Având în vedere provocările generate de tranziția prin care trec piețele forței de muncă, serviciile publice de ocupare a forței de muncă ar trebui să urmărească o politică de activare cu rezultate durabile. În același timp, serviciile publice de ocupare a forței de muncă trebuie să se concentreze mai mult asupra cererii de pe piața forței de muncă, dat fiind că angajatorii se confruntă cu dificultăți din ce în ce mai mari în ceea ce privește recrutarea. În special, întreprinderile mici și mijlocii au adesea nevoie de un sprijin mai puternic din partea serviciilor

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

publice de ocupare a forței de muncă. De asemenea, este necesar să se treacă la o cooperare mai strânsă între serviciile publice europene de ocupare a forței de muncă. În contextul socio-economic al regiunilor, la care se adăugă o dinamică demografică nefavorizantă a creșterii economice, devine necesară adaptarea serviciilor de ocupare la noile condiții, cerute atât de clienții acestor servicii cât și de angajatori.

În anul 2014, măsurile active în domeniul pieței muncii s-au concentrat, în special, pe facilitarea tranzițiilor de la șomaj sau inactivitate către ocupare și îmbunătățirea competențelor profesionale ale persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă și ale lucrătorilor.

Serviciile self-service sunt în concordanță cu politicile naționale și europene, respectând cerință de a dezvolta servicii ușor accesibile, transparente și rapide pentru fiecare client posibil. Serviciile dezvoltate vor constitui o măsură eficientă pentru creșterea ocupării – vizând rata de ocupare a Strategiei EU 2020 de 75%, cu ținta pentru România de 70% - în general, dar și în mod special prin dedicarea acestor servicii unor categorii în rândul cărora rata de șomaj este mai mare decât media globală, deci categorii cu risc crescut de marginalizare profesională și socială. Evoluțiile demografice, modificările structurale și de volum ale resurselor de muncă din România din ultimii 10 ani au generat un context general mai puțin favorabil pentru implementarea cu succes a cadrului strategic anterior care a avut ca principal obiectiv realizarea unei ocupări depline, de calitate, durabile și incluzive.

Unele dintre tendințele demografice vor avea efecte mult mai importante pentru perioadele următoare, iar proiectarea și, mai ales implementarea eficientă a strategiei de ocupare, trebuie să evalueze și să stabilească cu rigoare legăturile cauzale dintre resursele demografice și rezultatele preconizate.

În acest sens, conform analizelor realizate, atât la nivelul României, cât și la nivelul Uniunii Europene în ansamblu, cele mai importante tendințe demografice cu impact major asupra ocupării conturează următoarele aspecte:

- **Scăderea continuă a populației totale a României.** În perioada 2000 – 2012 populația totală a României a scăzut cu peste un milion de persoane ceea ce reprezintă o pierdere de 5,0 puncte procentuale. Ritmul anual de scădere al populației s-a diminuat în a doua

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

jumătate a perioadei analizate dar tendința de scădere s-a menținut. Această tendință este contrară cu cea a Uniunii Europene în ansamblu, care în perioada 2005 – 2012 a înregistrat o creștere absolută de populație de 12,8 milioane persoane. Ponderea populației totale a României în populația totală UE 27 era în anul 2012 de 4,2%, înregistrându-se o scădere a acesteia cu 0,2% față de anul 2005. Tendința de scădere a populației este prezentă și la nivelul celor două regiuni de implementare ale proiectului.

- **Sporul natural anual înregistrat a fost negativ** pentru toată perioada 2000 – 2012. Ușoara tendință de redresare a nivelului sporului natural din perioada 2005 – 2009 (de la -1,9‰ la -1,6‰), a fost întreruptă în anul 2010, valoarea înregistrată fiind de -2,2‰ ceea ce reprezintă o cădere abruptă cu 0,6 puncte procentuale. În anul 2011 sporul natural a fost de -2,6‰. În UE 28 sporul natural anual a înregistrat permanent o tendință pozitivă, iar începând cu anul 2006 acesta s-a menținut stabil în jurul nivelului de 1‰.
- În ultima decadă s-a înregistrat o tendință continuă de creștere a vârstei mediane a populației României de la 34,4 ani în 2000 la 36,4 ani în 2005, ajungând la 38,3 ani în 2010 și 38,9 la 1 ianuarie 2012.

Ponderea populației în vârstă de muncă în total populație, a înregistrat o tendință evidentă de creștere, pe fondul scăderii populației tinere. Astfel, ponderea populației în vârstă de muncă (15 – 64 de ani) în total populație, a crescut pentru România, de la 68,2% în anul 2000 la 70% în anul 2012, iar pentru media UE 27 a scăzut de la 67,2% în anul 2000 la 66,9% în anul 2011.

Cea mai mare scădere este înregistrată pentru grupa de vârstă 0 – 19 ani, de 3,5%, de la 23,9% în anul 2005 la 20,4% în anul 2012, ceea ce va avea consecințe viitoare atât pentru creșterea ocupării, cât și pentru politicile de asigurări și asistență socială.

- Ca urmare a schimbării structurii pe vârste a populației, **rata de dependență de vârstă**¹ în România înregistrează tendințe divergente față de UE 28 în ansamblul său (pentru UE 28 această rată crește de la 48,9% în 2000 la 49,2% în 2010, iar pentru România scade de la

¹ Populația în vârstă de 0-14 ani împreună cu populația în vârstă de 65+ divizată la populația în vârstă de muncă 15-64 ani (varianta 1) sau populația în vârstă de 0-19 ani împreună cu populația în vârstă de 60+ divizată la populația în vârstă de muncă 20-59 ani (varianta 2)

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

46,4% în 2000 la 43,0% în 2012. Aceste diferențe și tendințe contrare se datorează în principal scăderii mai accentuate în România a ratei de dependență pentru tineri față de media UE 27 și a sensului diferit de variație a ratei de dependență a vârstnicilor în România față de media europeană.

Populația regiunilor în care se implementează proiectul a crescut ușor până în anul 1992, după care a înregistrat scăderi permanente, având aceeași tendință ca și la nivel național și acest lucru s-a întâmplat și "sub influența combinată a nivelului diferențiat al sporului natural, al fluxurilor migratorii interne și al intensității migrației externe.

Comparativ cu 2008 și populația activă civilă a scăzut în 2011, dar apoi a înregistrat o tendință de creștere ușoară, fără însă a ajunge la nivelul anului de referință (2008). De asemenea, numărul șomerilor a crescut constant ca urmare a crizei din anul 2008, având ușoare tendințe de scădere, dar fără efecte durabile pe termen lung.

II.2. Conceptul rețelei SPUNE SPO

Preluând modelul de succes înțeles de echipa de proiect în cadrul vizitei de studiu organizate în Finlanda - Regiunea Åland (regiunea cu cea mai mică rată a șomajului pe termen lung, conform ultimelor date statistice disponibile - martie 2015 - 1,1%), conceptul central al rețelei SPUNE SPO este "**Ajutor reciproc, reușită comună!**" Acest lucru înseamnă în esență o relație la nivel instituțional bazată pe disponibilitate, deschidere și reciprocitate. Entitățile care fac parte din rețea conștientizează necesitatea unei colaborări care să vină în sprijinul persoanelor care beneficiază de serviciile sau intră în contact cu acestea, în diferite moduri. Astfel, fiecare entitate trebuie să identifice sprijinul pe care îl poate acorda celorlalți parteneri și în acest fel să contribuie activ la soluționarea diferitelor probleme.

Regiunea Åland este caracterizată de o comunitate mică, formată dintr-o populație redusă, ceea ce oferă toate premisele unei strânse colaborări la nivel instituțional/organizațional. Cu toate că populația este semnificativ redusă comparativ cu România, chiar și cu cele patru județe partenere în cadrul acestui proiect, esența acestei colaborări are o potențială aplicabilitate cu succes tocmai prin prisma creării unei "comunități", a unui grup de

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

reprezentanți responsabili și a unui flux de comunicare facil, astfel încât în momentul în care unul dintre parteneri se confruntă cu o problemă mai mult sau mai puțin complexă, să poată comunica cu "omologul" din cadrul instituției partenere pentru o soluționare rapidă și eficientă.

În cadrul vizitei în Åland, în toate instituțiile vizitate (Autoritatea pentru Piața Muncii și Servicii de Studiu - AMS, Institutul de Statistică și Cercetare Åland, Guvernul și Parlamentul Åland, Universitatea de Științe Aplicate, ONG-uri) s-a vorbit despre această strânsă colaborare la nivel instituțional. **De aceea, exemplul Åland-ului este perfect aplicabil în cadrul proiectului SPUNE SPO, prin disponibilitatea entităților care compun rețeaua. Cu cât activitatea de colaborare este mai extinsă, iar membrii rețelei mai diversificați, cu atât serviciile oferite de agenția de ocupare sunt adaptate nevoilor clienților astfel încât să corespundă cerințelor de pe piața forței de muncă.**

Personalul celor patru agenții va parcurge în mod succesiv etapele proiectului – care vor oferi soluții la nevoile ce vor fi identificate la nivel individual și la nivel de grup. Includerea în activități și a partenerilor externi SPO precum și designul activităților cu implicarea rețelei ce cuprinde factori relevanți de pe piața muncii permite identificarea unor nevoi de modernizare a serviciilor, care sunt posibile doar având și perspectiva mediului extern agențiilor. Parteneriatul proiectului și rețeaua creată sunt cadrul în care se vor găsi și soluțiile cele mai potrivite, prin colaborarea strânsă a entităților partenere. Cooperarea cu cele patru agenții permite comparații interjudețene valoroase, pentru creșterea încrederii dar și pentru posibile transferul de soluții funcționale.

II.3. Tendințe ale ocupării forței de muncă

Modelul României de creștere economică, din perioada 2000 – 2010, bazat mai mult pe consum intern și nu pe ocupare, a fost unul nesustenabil, criza punând în evidență vulnerabilitățile acestuia. Chiar dacă în perioada 2000 – 2008 s-au înregistrat ritmuri de creștere economică mare, ocuparea forței de muncă nu a fost influențată semnificativ de acest context favorabil și nu a creat bază pentru o piață a muncii durabilă.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

În perioada 2000-2012 România a pierdut 5,7 puncte procentuale din rață totală de ocupare a populației în vârstă de muncă 20 – 64 de ani, 8,7 puncte procentuale din rață de ocupare a forței de muncă vârstnice 55 – 64 de ani și 6,9 puncte procentuale din rață de ocupare feminină de 20-64 ani². În anul 2012, rata de ocupare a populației de 20-64 ani a fost de 63,8% și în creștere cu 1 punct procentual față de anul anterior, dar se afla sub media înregistrată la nivel european de 68,5% (UE 27)³. Acest indicator avea, ca și în anii anteriori, valori mai ridicate pentru bărbați 71,4%, față de 56,3% pentru femei, creșterea față de anul anterior fiind de 1,5 pp. în rândul bărbaților și de 0,6 pp. pentru femei.

Rata de ocupare a tinerilor (15 – 24 ani) era de 23,9% cu doar 0,1 pp. mai mare decât valoarea înregistrată în 2011, dar cu mult sub media europeană de 32,9%. În ceea ce privește rata de ocupare a persoanelor vârstnice (55 – 64 ani) aceasta a fost de 41,4%, în creștere cu 1,4 pp. comparativ cu anul anterior dar sub media europeană de 48,9%.

Analizând distribuția ratei de ocupare în cadrul UE, se constată că, în anul 2012, România, având o rată a ocupării la segmentul de populație 20-64 ani de 63,8%, se situează semnificativ sub media europeană (68,5%). Într-o situație similară se aflau alte 11 țări printre care Bulgaria, Polonia, Slovacia și Irlanda⁴. Toate aceste țări (alături de România) devansează din punct de vedere al indicatorului analizat Grecia și Spania - state în care efectele crizei s-au manifestat puternic pe piața muncii și ale căror rate de ocupare a forței de muncă s-au diminuat considerabil după 2008 dar au înregistrat în anul 2012 valori sub media europeană.

Dat fiind deficitul general de locuri de muncă de pe piața muncii, grupurile confruntate cu dezavantaje speciale - cum este cazul cetățenilor români de etnie romă sau al persoanelor cu handicap - sunt supuse unui decalaj în raport cu restul populației în privința oportunităților de a găsi un loc de muncă. Populația formată din cetățeni români de etnie romă are, în general un nivel de pregătire școlară mai redus în comparație cu populația majoritară, ceea ce le limitează accesul pe piața muncii în condițiile în care cererea de forță de muncă calificată este în

² Sursa datelor: INS, *Ancheta asupra forței de muncă în gospodării*; datele pentru anul 2000 au fost recalulate avându-se în vedere estimarea populației la Recensământul Populației și Locuințelor din martie 2002

³ Sursa datelor: Eurostat

⁴ Lista completă este: Italia, Ungaria, Bulgaria, Malta, Irlanda, România, Polonia, Slovacia, Portugalia, Belgia, Letonia, Slovenia

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

creștere. Se poate afirma că, în general, aceștia sunt candidați la o slabă participare pe piața oficială a muncii și la o înaltă participare pe piața muncii la negru. Un studiu⁵ realizat pe un eșantion reprezentativ pentru populația de cetățeni români de etnie romă în vârstă de 16 ani și peste această vârstă arată că în anul 2011 procentul de ocupare era de numai 36%, în timp ce alți 36% erau în căutarea unui loc de muncă, iar 28% erau inactivi. Femeile romă manifestă o slabă participare pe piața muncii, doar 27% fiind angajate și 36% declarând că sunt în căutarea unui loc de muncă. În cazul în care dețin un loc de muncă, aceștia prestează munci necalificate, majoritatea angajaților de etnie romă neavând nicio calificare oficială.

Persoanele cu dizabilități au, de asemenea, un grad de ocupare mai redus: conform cifrelor INS, numai 12,7% dintre aceștia aveau un loc de muncă în anul 2011. În plus, nivelul scăzut de pregătire școlară pune în evidență faptul că integrarea pe piața muncii este împiedicată de îndeplinirea cu precaritate a acestei condiții prealabile relevante. Astfel, numai jumătate dintre persoanele cu handicap au absolvit maximum 8 clase, iar în cazul celor cu handicap grav această pondere se ridică la 60% (în comparație cu circa 35% în populația generală).

II.4. Modificări în structura sectorială a ocupării

În prezent, România, cu toate eforturile depuse, se află încă mult în urma mediei europene, în ceea ce privește nivelul dezvoltării economico-sociale, în general și al productivității muncii la nivel național. Una dintre cauzele fundamentale o reprezintă decalajele încă foarte mari care separă România în plan structural de situația statele UE dezvoltate. În primul rând, în ceea ce privește distribuția forței de muncă pe cele trei mari sectoare din economiei discrepanțele față de media europeană devin vizibile prin compararea situației din România cu nivelurile medii europene.

Repartiția populației ocupate pe activități ale economiei naționale⁶ în anul 2012 arată că 29,0% din totalul persoanelor ocupate erau concentrate în sectorul agricol, 28,6% în industrie și construcții, iar 42,4% în servicii. În activitățile neagricole erau ocupate 6.580.466

⁵Studiul *Situația romilor în România, 2011. Între incluziune socială și migrație* realizat de Fundația Soros România în cadrul proiectului „EU Inclusive. Transfer de date și competențe privind integrarea pe piața muncii a romilor între România, Bulgaria, Italia și Spania”.

⁶Sursa datelor: INS, *Ancheta asupra forței de munca în gospodării*.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

persoane, ponderi semnificative în rândul acestora fiind deținute de cele care își desfășurau activitatea în industria prelucrătoare (25,6%), comerț (18,3%) și construcții (10,6%).

II.5. Principale provocări pentru politicile de ocupare a forței de muncă

- **Demografice:** procesul continuu și lent de scădere a populației României (spor natural negativ și sold negativ al mobilității și migrației externe); reducerea numărului populației active și îmbătrânirea forței de muncă;
- **Participare pe piața muncii:** ponderea ridicată a populației ocupate în agricultură; nivelul mai scăzut de participare pe piața muncii în rândul femeilor în comparație cu cel al bărbaților; nivelul ridicat al riscului de sărăcie și excluziune socială și, în special, a sărăciei în ocupare (in-work poverty); nivelul ridicat al șomajului în rândul tinerilor; ponderea ridicată a șomerilor de lungă durată în numărul total de șomeri;
- **Competențele forței de muncă și participarea la învățarea pe tot parcursul vieții:** nivelul educațional al forței de muncă (15 ani și peste) scăzut în comparație cu media UE 27; nivel scăzut al utilizării TIC de către populație, precum și utilizarea lor limitată în economie; participarea redusă la programe de învățare pe tot parcursul vieții; insuficiența fondurilor și a măsurilor de stimulare fiscală, adresate atât angajatorilor cât și angajaților în domeniul formării profesionale continue;
- **Măsuri active de ocupare a forței de muncă:** nivel scăzut de investiție și participare redusă a șomerilor și a altor categorii vulnerabile pe piața muncii la măsuri active de ocupare; măsurile de formare profesională în totalul măsurilor active ocupă un loc secundar; insuficientă monitorizare a impactului măsurilor active asupra diverselor grupuri cărora li se adresează.

III. ANALIZA CONTEXTULUI ACTUAL

III.1. Situația actuală

În prezent, România, cu toate eforturile depuse, se află încă mult în urma mediei europene, în ceea ce privește nivelul dezvoltării economico-sociale, în general și al productivității

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

muncii la nivel național. Una dintre cauzele fundamentale o reprezintă decalajele încă foarte mari care separă România în plan structural de situația statele UE dezvoltate.

La începutul anului 2014, resursele de muncă au fost de 13997,9 mii persoane reprezentând 65,8% din populația totală a țării, în scădere cu 35,8 mii persoane față de anul precedent. Ponderea majoritară în resursele de muncă au deținut-o bărbații (51,6%). În anul 2013, populația în vârstă de muncă aptă de lucru deținea o pondere de 99,3% în totalul resurselor de muncă. Proporția bărbaților depășea pe cea a femeilor cu 5,0 puncte procentuale. Persoanele sub și peste vârsta de muncă aflate în activitate reprezentau 4,1% din resursele de muncă; în cadrul acestei categorii, femeile erau majoritare (68,0%).

Rata de ocupare a resurselor de muncă (proporția persoanelor ocupate în resursele de muncă) a fost de 60,9%. Rata ocupării la persoanele de sex feminin a fost de 59,1%, mai redusă cu 3,5 puncte procentuale comparativ cu rata ocupării la bărbați (62,6%).

La nivelul instituțiilor publice din domeniul ocupării forței de muncă, pentru facilitarea tranzițiilor din șomaj sau inactivitate către ocupare, așa cum recomandă Raportul de țară al României pentru 2015, SPO continuă derularea măsurilor active de ocupare și a programelor de formare profesională destinate persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, prin aplicarea cărora peste 424.000 persoane au fost încadrate în muncă în ultimele 12 luni.

Conform documentelor prezentate de către instituțiile publice, în perioada 2015 - 2016 România își propune să pună în practică o serie de măsuri suplimentare, finanțate din atât FSE 2014 - 2020 și *Inițiativa pentru Ocuparea Tinerilor* - IOT⁷, cât și FEADR 2014 - 2020, având ca scop **creșterea participării pe piața muncii și îmbunătățirea accesului la locuri de muncă de calitate.**

Tinerii NEET⁸ reprezintă unul din grupurile vulnerabile cele mai expuse riscului de șomaj asociat cu marginalizarea socială. Pentru **integrarea pe piața muncii a tinerilor NEET**, România continuă punerea în aplicare a *Planului pentru implementarea garanției pentru tineri 2014 - 2015*, prin care cca. 66.400 tineri au fost deja angajați în primele patru luni de la înscrierea lor

⁷ *Inițiativa pentru Ocuparea Tinerilor*

⁸ Tineri cu vârsta cuprinsă între 16 și 25 ani care nu sunt cuprinși nici în sistemul de educație sau formare și nici nu sunt angajați

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

la agențiile de ocupare. Conform *Orientării Integrate privind îmbunătățirea ofertei de forță de muncă și a competențelor*⁹, în cursul anului 2015 vor fi lansate în implementare noi **măsuri de tipul garanția pentru tineri**, cu finanțare din FSE 2014 - 2020 și IOT. Complementar, ANOFM urmează să deruleze **programul de ocupare pentru tinerii aflați în risc de marginalizare socială**, acestora fiindu-le asigurate măsuri de acompaniament social personalizat, concomitent cu subvenționarea angajatorilor de inserție pentru încadrarea în muncă a tinerilor.

În acord cu *Orientarea integrată privind îmbunătățirea ofertei de forță de muncă și a competențelor*, România consideră importantă **asigurarea accesului angajaților la formare pe tot parcursul vieții**, din FSE 2014 - 2020 fiind finanțată instruirea angajaților pentru a răspunde caracteristicilor în continuă schimbare ale locurilor de muncă, generate de tranziția către noi modele economice și orientarea către anumite sectoare identificate ca având potențial competitiv.

Diminuarea pierderii de locuri de muncă, ca efect al restructurării și re tehnologizării întreprinderilor, constituie o prioritate a Guvernului României. Pentru aceasta sunt alocate fonduri din FSE 2014 - 2020 destinate **adaptării lucrătorilor, a întreprinderilor și a antreprenorilor la schimbările mediului de afaceri**.

În scopul **creșterii participării la piața muncii a persoanelor inactive** sau a celor aflate în căutarea unui loc de muncă, din FSE 2014 - 2020 sunt finanțate măsuri active de ocupare, scheme de mobilitate ocupațională sau sunt acordate subvenții angajatorilor pentru crearea de noi locuri de muncă.

Pentru a îmbunătăți calitatea ocupării în zonele în care posibilitățile de angajare sunt reduse, una din pârghiile pe care guvernul le va utiliza ca măsură de activare pe piața muncii constă în **dezvoltarea antreprenoriatului și a ocupării pe cont propriu**. Potrivit *Orientării integrate privind stimularea cererii de forță de muncă*, sunt alocate fonduri pentru formarea sau consilierea în domeniul antreprenoriatului și înființarea de noi întreprinderi în sectoare economice cu valoare adăugată ridicată.

⁹ Propunerea de *Decizie a Consiliului privind orientările pentru politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre COM(2015) 98 final*

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Îmbătrânirea forței de muncă în sectorul agricol și declinul demografic din zonele rurale au condus la necesitatea aplicării unor măsuri ce au ca scop **îmbunătățirea performanțelor economice ale exploatațiilor agricole**, în paralel cu întinerirea generațiilor de manageri.

În anul 2015, așa cum recomandă *Raportul de țară al României pentru 2015*, ANOFM urmărește **crearea unui sistem de analiză periodică a pieței muncii**, ceea ce poate conduce la diversificarea serviciilor oferite de ANOFM și la o mai bună orientare a fondurilor, provenite de la bugetul de stat dar și din fonduri structural, către cerințele pieței muncii.

Numărul șomerilor înregistrați la agențiile pentru ocupare a forței de muncă, la sfârșitul anului 2013, era de 512,3 mii persoane în creștere cu 3,7% față de anul precedent ceea ce înseamnă, în date absolute, mai mare cu 18,5 mii persoane. Repartizarea pe sexe relevă că, preponderente în numărul total al șomerilor înregistrați erau persoanele de sex masculin (57,9%) care au înregistrat o creștere cu 13,5 mii persoane față de 31 decembrie 2012. Astfel, rata șomajului înregistrat (calculată prin raportarea numărului de șomeri înregistrați la populația activă civilă) la nivelul țării era de 5,7% la sfârșitul anului 2013, în creștere cu 0,3 puncte procentuale comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent (5,4% în decembrie 2012). Șomajul a afectat în mai mare măsură bărbații decât femeile, rata șomajului în rândul populației masculine întrecând rata șomajului feminin cu 1,0 puncte procentuale (6,1% pentru bărbați comparativ cu 5,1% în cazul femeilor).

Cea mai mare rată de ocupare a resurselor de muncă a fost de 82,1% și a revenit regiunii București – Ilfov. Dintre celelalte regiuni, valori mai ridicate s-au înregistrat în regiunile Nord – Vest (66,9%), Vest (66,2 %) și cele mai scăzute în regiunile Nord – Est (49,6%) și Sud – Est (54,5%). În aproape toate regiunile, rata de ocupare a înregistrat valori mai ridicate pentru persoanele de sex masculin comparativ cu cele de sex feminin. Ecartul dintre ratele de ocupare pentru cele două sexe a avut valori cuprinse între 8,7 puncte procentuale (regiunea Vest) și -0,3 puncte procentuale (regiunea Nord – Est).

Având în vedere obiectivul UE 2020 privind o ocupare a forței de muncă de 70% a tuturor persoanelor cu vârsta 20 - 64 de ani, România este încă departe de atingerea acestui obiectiv, având o rată de ocupare de aproximativ 61% în 2011. Rata de ocupare a forței de muncă din

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

România s-a îndreptat spre obiectivul național EU2020 (70%) numai între anii 2005 și 2006, pe urmă discrepanța mărindu-se.

În ceea ce privește distribuția forței de muncă pe cele trei mari sectoare din economiei discrepanțele față de media europeană devin vizibile prin compararea situației din România cu nivelurile medii europene. Repartiția populației ocupate pe activități ale economiei naționale în anul 2012 arată că 29,0% din totalul persoanelor ocupate erau concentrate în sectorul agricol, 28,6% în industrie și construcții, iar 42,4% în servicii. În activitățile neagricole erau ocupate 6.580.466 persoane, ponderi semnificative în rândul acestora fiind deținute de cele care își desfășurau activitatea în industria prelucrătoare (25,6%), comerț (18,3%) și construcții (10,6%). Comparativ cu anul 2010, a scăzut semnificativ numărul persoanelor care și-au desfășurat activitatea în agricultură, silvicultură și pescuit (- 98 mii persoane), dar și al celor care au lucrat în sănătate și asistență socială (- 17 mii persoane), în producția și furnizarea de energie (- 16 mii persoane), în industria extractivă (-14 mii persoane), transport și depozitare (- 11 mii persoane). Dacă în cazul industriei, ponderea ocupării este apropiată de media europeană, discrepanțele majore sunt în cazul agriculturii și respectiv al serviciilor.

Agricultura este supradimensionată în cazul României în privința populației ocupate pe care o deține, în detrimentul altor sectoare economice. Aceasta, în condițiile în care, într-o economie modernă, agricultura își restrânge considerabil proporția populației ocupate în raport cu celelalte ramuri.

Pe niveluri de educație, tendința de scădere a populației ocupate în vârstă de muncă (15 – 64 ani) se manifestă pentru populația cu studii medii (ISCED¹⁰ 3 – 4) și pentru populația cu nivel de pregătire scăzut (ISCED 0 – 2), pentru populația cu studii superioare (ISCED 5 – 6) se înregistrează o evoluție pozitivă a ocupării.

Această evoluție, contrară tendinței generale de reducere a populației ocupate, a indus modificări importante de structură, ponderea populației ocupate cu studii superioare în total ocupare crescând de la 9.8 % în anul 2000 la 18.6 % în anul 2012. Această modificare

¹⁰ ISCED – International Standard Classification of Education – standardul de clasificare educațional instituit de UNESCO

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

de structură poate fi interpretată ca o tendință de îmbunătățire a calității locurilor de muncă.

Având în vedere estimările, în perspectiva anului 2020, cu privire la continuarea tendinței de creare de locuri de muncă care să solicite un nivel de educație ridicat, ponderea populației ocupate cu studii superioare în total populație ocupată trebuie să își continue evoluția ascendentă.

III.2. Modificări ale ocupării în plan regional

Datele referitoare la populația ocupată în vârstă de muncă (15 – 64 ani) pe regiuni scot în evidență faptul că doar regiunea București-Ilfov înregistrează o evoluție pozitivă (creștere de 105 mii de persoane ocupate) în perioada 2000 – 2012, celelalte regiuni înregistrează evoluții negative. Regiunile cu cele mai negative evoluții din această perspectivă fiind Sud – Muntenia cu o scădere de peste 204 mii de persoane și Sud – Vest Oltenia cu o scădere de peste 150 mii de persoane.

Tabel Evoluția ratei de ocupare pe regiuni

	2000	2010	2012
Nord - Vest	63.4	57.7	61.6
Centru	59.8	53.5	53.4
Nord - Est	67.1	62.0	64.9
Sud - Est	60.8	55.5	53.9
Sud - Muntenia	64.7	59.7	57.1
București - Ilfov	60.0	64.3	64.5
Sud - Vest Oltenia	69.1	59.2	60.9
Vest	62.2	57.9	58.9

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Pe termen scurt direcțiile de acțiune adoptate de România în cadrul Strategiei de ocupare sunt fundamentate în scopul susținerii atingerii țintei de ocupare națională (70% rata de ocupare în anul 2020 pentru grupa de vârstă 20 – 64 ani) asumate ca urmare a obiectivelor globale prevăzute în Strategia Europa 2020 și se referă la:

A. Îmbunătățirea funcționării pieței muncii:

- *Reforma legislației privind relațiile de muncă*
- *Reforma legislației privind dialogul social*
- *Combaterea muncii nedeclarate*
- *Prelungirea vieții active*

B. Facilitarea tranzițiilor de la șomaj sau inactivitate către ocupare:

- *Modificarea cadrului legal în domeniul stimulării ocupării forței de muncă*
- *Măsuri active de ocupare*
- *Dezvoltarea capacității instituționale a Serviciului Public de Ocupare – la nivel național, regional și local*

C. Consolidarea competențelor profesionale:

- *Reforma cadrului legal privind formarea profesională a forței de muncă*
- *Formarea profesională continuă a lucrătorilor*

D. Creșterea calității ocupării persoanelor rezidente în mediul rural, a tinerilor și femeilor:

- *Creșterea competitivității sectorului agricol și asigurarea sustenabilității pe termen lung a zonelor rurale*
- *Integrarea pe piața muncii a tinerilor și a femeilor*

Pentru implementarea acestor acțiuni este necesară implicarea eficientă, corelată, bazată pe colaborarea strânsă între toți actorii implicați. Astfel, dezvoltarea de servicii calitative, inovative și integrate furnizate de SPO, care necesită expertiza diversificată și de înaltă

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

specificitate, este necesară cooperarea între diverși actori cu experiență de pe piața muncii, dar și din domeniul activității suport pentru celelalte activități, respectiv rețeaua informatică.

Pe baza analizelor elaborate în cadrul proiectului au identificate aspecte care au stat la baza identificării necesității de dezvoltare a unei rețele de colaborare între actorii relevanți de pe piața muncii, actori care pot influența atât elaborarea și implementarea politicilor cât și urmărirea efectelor acțiunilor derulate.

Astfel, în ceea ce privește **resursele de muncă** de la nivelul celor două regiuni se poate concluziona că:

- La 01 ianuarie 2014, resursele de muncă¹¹, la nivel regiunii Vest, erau de 1262,9 mii persoane și reprezentau doar 9,0% din resursele de muncă la nivel național. Comparativ cu celelalte regiuni, Regiunea Vest are cele mai reduse resurse de muncă, dar și populația este cea mai mică față de cea în alte regiuni. Resursele de muncă la nivel regional au crescut în 2011 față de 2008, iar după 2011 au înregistrat o tendință de continuă scădere. Cu toate acestea, la 1 Ianuarie 2014, resursele de muncă erau cu 11,2 mii persoane mai mult decât în 2008, deci scăderea nu a fost așa pronunțată ca în cazul populației.
- Pentru regiunea Nord – Vest, resursele de muncă la nivel regional au scăzut în 2011 față de 2008, iar după 2011 au înregistrat o tendință de creștere în anul 2012. La 1 ianuarie 2014, resursele de muncă erau doar cu 11,1 mii persoane mai mult decât în 2008.

Referitor la persoanele active, la începutul anului 2014 Regiunea Vest dispunea de un total de 871,2 mii persoane active¹², ceea ce înseamnă o reducere, și ca urmare a scăderii demografice, cu 18,8 mii de persoane față de 2008. Cu o populație de 836,5 mii persoane ocupate¹³ la începutul anului 2014, Regiunea Vest avea încă, o populație ocupată cu 19,9 mii pers. sub nivelul înregistrat în 2008.

La nivelul anului 2011, Regiunea Nord Vest dispunea de un total de 1239,2 mii persoane active¹⁴, ceea ce înseamnă o creștere cu 11,1 mii persoane față de față de 2008. Astfel, după o

¹¹ Cf. BFM

¹² Cf. BFM

¹³ Cf. BFM

¹⁴ Cf. BFM

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

reducere semnalată în anul 2011, populația activă a înregistrat o tendință de creștere în anul 2012 (cu 32,2 mii persoane față de anul 2011) urmată de o ușoară tendință de scădere la sfârșitul anului 2013.

Unul dintre efectele crizei economice și financiare din 2008 a fost și creșterea numărului de șomeri, atât pe plan internațional cât și la nivelul României. Spre sfârșitul anului 2010 numărul de șomeri începuse să scadă. Apoi, pe fondul evoluțiilor nefavorabile ulterioare la nivel UE, cu o nouă fază a recesiunii în 2011-2012, evoluții care s-au resimțit și în România, numărul de șomeri a crescut și în 2012 și în 2013, iar acest lucru s-a întâmplat atât la nivel național cât și la nivelul Regiunilor Vest și Nord Vest.

Astfel, la nivelul Regiunii Vest, în 2011¹⁵ se înregistrau 31415 persoane șomere, față de 33641 în 2008¹⁶, iar în 2012¹⁷, 34120 pers. erau înregistrate ca șomeri la agențiile teritoriale de ocupare a forței de muncă din Regiunea Vest, cu 2705 persoane mai mult decât în 2011.

În 2013, numărul de șomeri înregistrați în regiune, de 34567, era cu 447 persoane mai mare decât în 2012 și 926 persoane mai mare decât în 2008, și reprezenta 6,7 % din numărul total de șomeri la nivel național (215781 persoane). În anul 2014 se poate observa o ușoară scădere a numărului de șomeri care astfel a ajuns la 29248 pers.

În ceea ce privește regiunea Nord – Vest, în anul 2011 se înregistrau 53094 șomeri, față de 40230 în anul 2008, iar în 2012 era înregistrat la agențiile județene și teritoriale de ocupare a forței de muncă un număr de 54710 persoane, cu 1616 persoane mai mult decât în 2011.

În anul 2013, numărul șomerilor înregistrați în regiunea Nord Vest este de 51327 persoane, cu 11097 persoane mai mult ca în anul 2008, dar cu 3383 mai puțin față de anul 2012.

În interiorul acestor regiuni, piața muncii a reacționat, la nivel județean, diferit la șocurile produse de criză și de recesiunea la nivel european, în funcție și de dezvoltarea economică a fiecăruia.

Pe baza analizării situației resurselor de muncă și a situației șomajului în perioada care a urmat crizei economice, parteneriatul proiectului a sesizat necesitatea constituirii rețelei de

¹⁵ La sfârșitul anului

¹⁶ La sfârșitul anului

¹⁷ La sfârșitul anului

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

colaborare, care să permită adaptarea permanentă, în timp real a modalităților de implementarea a serviciilor oferite șomerilor de către angajații SPO.

În vederea dezvoltării serviciilor oferite de SPO și pentru a asigura calitatea acestora, dar și pentru promovarea dialogului social și a schimburilor de experiență și de bune practici, și pentru a facilita sprijinul și accesul la informație al clienților SPO, a fost identificată necesitatea/crearea acestei rețele de colaborare.

Rețeaua presupune cooperarea și dezvoltarea parteneriatelor la diferite niveluri cu actori relevanți publici și privați de pe piața muncii, precum furnizori de servicii de ocupare și furnizori de FPC.

Ca urmare a analizelor efectuate au fost identificate următoarele necesități care au condus la ideea înființării acestei rețele, și anume:

- necesitatea realizării unui schimb de informații reale și relevante referitoare la piața muncii;
- necesitatea realizării unui schimb de baze de date privind locurile de muncă;
- cooperarea în implementarea unor activități specifice;
- evaluarea eficienței măsurilor active de ocupare;
- identificarea constrângerilor de pe piața muncii;
- propuneri de îmbunătățire a relației SPO cu actorii relevanți.

Prin înființarea și funcționarea acestei rețele se are în vedere atingerea următoarelor obiective:

(i) Mobilizarea actorilor relevanți pe piața muncii în vederea identificării celor mai bune acțiuni de creștere a ocupării, (ii) Punerea bazelor unor parteneriate solide regionale, locale, județene care să susțină politica privind forța de muncă, (iii) Conștientizarea, la nivelul Serviciului Public de Ocupare și al actorilor relevanți, a importanței acționării în mod integrat asupra problemelor resimțite pe piața muncii, (iv) Diseminarea rezultatelor obținute ca urmare a acestei colaborări în vederea creșterii încrederii clienților Serviciului Public de Ocupare în serviciile oferite.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Operaționalizarea unei astfel de rețele ar trebui să crească accesul la un ansamblu complet și coerent de informații care pot asigura baza demarării și implementării politicilor publice aferente fiecărui partener al rețelei, să asigure cadrul pentru aplicarea conceptului de responsabilitate socială și să asigure vizibilitate referitoare la activitatea derulată de către fiecare entitate.

Pentru realizarea acestui instrument dedicat îmbunătățirii calității serviciilor oferite de SPO clienților săi, se are în vedere desfășurarea unor activități premergătoare, în special dedicate aspectului de identificare a necesității înființării acestei rețele și mai ales a efectelor pe care aceasta le poate avea asupra eficienței activității SPO. De asemenea, se urmărește identificarea actorilor cei mai relevanți pentru a face parte din această rețea. În acest context, a fost aplicat la nivelul celor patru AJOFM un formular privind modul de funcționare și colaborare a rețelei și instituțiile propuse a face parte din aceasta. Astfel, reprezentanții AJOFM au identificat instituțiile cu care desfășoară deja schimb de informații necesare pentru derulării serviciilor specifice SPO: partenerii sociali, societatea civilă, instituții de învățământ, penitenciare, etc. La nivelul fiecărei entități există încheiate diverse parteneriate și cooperări cadru prin care SPO poate să gestioneze eficient derularea serviciilor oferite clienților săi. De asemenea, în cadrul fiecărui SPO există protocoale prin care se derulează schimburi de baze de date necesare implementării politicii de ocupare a forței de muncă. Acest mod de informare reciprocă crează premisele unei cooperări fructuoase în implementarea activităților specifice.

Ceea ce se dorește prin înființarea și operaționalizarea acestei rețele pe de o parte consolidarea relațiilor de colaborare existente, iar pe de altă parte cooptarea și a altor entități în cadrul acestei rețele care să un schimb de informații complete, ancorate în realitățile pieței muncii și identificarea necesităților de formare a șomerilor pentru a face față pieței muncii afectată de multiplele modificări economice și sociale. De aceea, prin înființarea acestei rețele se urmărește implicarea mediului academic, al societății civile, a agenților privați de formare și ocupare a forței de muncă.

Experiența acestora precum și viziunea de ansamblu asupra pieței muncii și a situației socio-economice reprezintă pentru SPO un input pe baza căruia modul de abordare și implementare

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

a serviciilor acestora pot fi adaptate astfel încât să răspundă nevoilor pieței muncii pe de o parte dar și să identifice eventuala necesitate de formare profesională continuă a angajaților SPO sau de diversificare a serviciilor oferite.

III.3. Rezultatele întâlnirilor și activităților realizate în cadrul proiectului

Pentru crearea și definitivarea rețelei SPUNE SPO și a acestui studiu, au fost organizate o serie de evenimente și activități în cadrul proiectului:

- au avut loc **discuții preliminare** atât la nivelul echipei de implementare a proiectului, cât și cu reprezentanții ai AJOFM-urilor partenere privind crearea rețelei;
- **mese rotunde la nivelul celor patru județe partenere ale proiectului.** La aceste evenimente au fost invitate să participe instituții cărora au fost identificate pe baza unor chestionare care au avut ca scop identificarea posibilor parteneri ai acestei rețele. Scopul întâlnirilor a fost colectarea și discutarea propunerilor și opiniilor cu privire la cerințele de pe piața muncii din regiune și la îmbunătățirea cooperării Serviciului Public de Ocupare cu alte organizații și instituții relevante. Experiența și recomandările acestor instituții au fost extrem importante pentru identificarea celei mai bune modalități de funcționare a rețelei care să contribuie la creșterea gradului de angajabilitate a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă;
- **ateliere de lucru cu personalul SPO** organizate în toate cele patru județe beneficiare, care au avut ca scop consolidarea capacității acestuia de a lucra în rețea în vederea dezvoltării serviciilor oferite și ca parte a strategiei de dezvoltare a acesteia. După finalizarea acestora, a fost elaborată o STRATEGIE pentru dezvoltarea capacității AJOFM de a lucra în rețeaua ce va fi constituită, care să ofere cadrul de funcționare și sustenabilitatea acesteia. În acest sens, scopul chestionarului a fost acela de a colecta informații, opinii și propuneri din partea reprezentanților Serviciului Public de Ocupare la nivelul parteneriatului proiectului cu privire la instituțiile relevante ce vor fi invitate să facă parte din această rețea, precum și la modul de funcționare și colaborare în cadrul acesteia;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

- **realizarea documentelor care stau la baza constituirii și funcționării rețelei de colaborare:** strategia de dezvoltare a rețelei, regulamentul de funcționare al rețelei, formularul de aderare, statutul rețelei, procedura de funcționare, acordul de parteneriat;
- **întâlniri de consolidare a capacității rețelei SPUNE SPO**, care au avut rolul de a discuta concret strategia de dezvoltare a rețelei, regulamentul de funcționare, statutul acesteia și acordul de parteneriat și dezbateri privind consolidarea modului de funcționare și de colaborare în cadrul rețelei pentru dezvoltarea serviciilor de ocupare, dezvoltarea rețelei pentru îmbunătățirea serviciilor de ocupare, implicarea și dezvoltarea resurselor umane, accesibilitatea rețelei, sporirea relevanței și atractivității acesteia.

Este esențială analiza propunerilor și recomandărilor personalului SPO în ceea ce privește aspectele prezentate, având în vedere experiența contactului direct cu clienții AJOFM și identificarea necesităților de sprijin interinstituțional.

Pentru constituirea rețelei de colaborare au fost identificate o serie de instituții relevante la nivelul pieței muncii, pentru a fi invitate să facă parte din acest parteneriat, cum ar fi: agențiile județene pentru ocuparea forței de muncă, în calitate de parteneri și beneficiari ai proiectului, inspectoratele teritoriale de muncă, organizații nonguvernamentale, parteneri sociali: patronate, sindicate, mediul de afaceri, direcțiile județene pentru asistență socială și protecția copilului, firme de recrutare și de formare profesională, administrație locală: primarii, prefecturi, consilii județene etc., universități, Inspectoratul Școlar Județean etc.

Aceste instituții oferă fiecărui SPO informații relevante în vederea adaptării forței de muncă la cerințele în continuă schimbare ale pieței muncii. De asemenea, se urmărește preîntâmpinarea nevoilor de formare profesională pe care o are forța de muncă pentru a putea face față cerințelor specifice ale locurilor de muncă existente. De asemenea, pot fi obținute informații/prognoze care pot influența Planurile Naționale de Ocupare și atingerea obiectivelor propuse, la nivel județean și național.

Membrii acestei rețele ar trebui să desfășoare în principal acțiuni de comunicare prin care să conducă la creșterea calității serviciilor oferite de AJOFM, o colaborare mai bună cu actorii

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

relevanți de pe piața muncii, preluarea de modele de bune practici și schimburi de experiență, oferirea unor servicii de calitate tuturor clienților Agenției, mai rapide și moderne, dezvoltarea unei metode de reducere a timpului de răspuns la solicitările clienților. De asemenea se urmărește realizarea unui schimb de date și informații între membrii rețelei în vederea eficientizării activităților SPO precum și cooperare din partea angajatorilor referitor la identificarea nevoilor de forță de muncă și de formare profesională a șomerilor.

Conform concluziilor desprinse ca urmare a derulării evenimentelor din cadrul proiectului, exista deja mai multe parteneriate între AJOFM și alte instituții publice/private sau parteneri sociali, societatea civilă etc. în implementarea unor activități /servicii specifice, diferite de la județ la județ, și toți acești parteneri pot și trebuie să devină membri ai acestei rețele: parteneri sociali (ex: sindicatele), ONG-uri, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului, penitenciare, instituții de învățământ, Inspectoratul Teritorial de Muncă, agenții de ocupare cu forță de muncă temporară, furnizori de servicii de plasare forță de muncă acreditați, Agenția de Plăți și Inspecție Socială, Inspectoratul Școlar Județean, Serviciul de Probațiune, Camera de Comerț și Industrie. De asemenea, au fost identificați și alți posibili membri ai rețelei: furnizorii de formare profesională acreditați, Primăriile, Cabinete de medicină muncii, Oficiul pentru IMM-uri, Evidența populației, Direcția de statistică, Patronatele, Angajatorii, Casa Județeană de pensii etc.

Responsabilitățile pe care ar trebui să le aibă membrii rețelei și care au fost identificate în cadrul evenimentelor de informare și dezbateră sunt:

- diseminarea informațiilor referitoare la evenimentele planificate de către parteneri,
- prezentarea tendințelor pe piața muncii prin solicitări de la posibili viitori investitori pe piața forței de muncă în județ – să se informeze despre piața forței de muncă direct de la AJOFM,
- permiterea accesul la informații (de ex. Registrul Comerțului - firmele care devin inactive, adrese sedii și date de contact ale firmelor, chiar și numele administratorilor firmelor).

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

- oferirea accesului la informații statistice specifice
- acordarea de suport în implementarea unor măsuri active.

III.4. Identificarea instituțiilor membre ale rețelei

Pentru operaționalizarea rețelei de colaborare au fost definite și modalități de lucru ale rețelei de colaborare: asigurarea unei abordări în timp util a situațiilor apărute: întâlniri periodice, deplasări în teritoriu pentru soluționare cazuri speciale, schimburi instituționalizate de date, numirea unor persoane de contact în cadrul partenerilor și contactarea în caz de anumite acțiuni coroborate necesare etc., dialoguri periodice organizate cu membrii rețelei, organizarea grupurilor de discuții, la nivel județean sau regional.

În cadrul activităților de cercetare derulată pentru implementarea proiectului au fost identificate următoarele modalitățile de colaborare identificate:

Parteneri sociali (ex: sindicatele): diseminarea informațiilor legate de piața muncii către angajați și către salariații concediați pentru motive care nu țin de persoana lor (concedieri colective)

ONG-uri: furnizarea de informații despre și către persoane aparținând grupurilor vulnerabile

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului: furnizarea de informații despre tinerii care părăsesc sistemul de protecție, consilierea acestora înainte de a părăsi sistemul de protecție

Penitenciare, Serviciul de Probațiune, Programe: pregătire pentru liberare prin consiliere și informare profesională

Inspectoratul Școlar Județean, Instituții de învățământ (Școli, Licee, Universități): oferirea baze de date elevi și studenți, diseminare de informații către aceștia, informare și consiliere

Inspectoratul Teritorial de Muncă: furnizarea de informații referitoare la contractele de muncă, asistarea tehnică a angajatorilor și angajaților, pentru prevenirea riscurilor profesionale și a conflictelor sociale;

Furnizori de servicii de plasare forță de muncă acreditați, Agenții de ocupare cu forță de

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

muncă temporară: furnizarea de informații despre locuri de muncă temporar vacante și ocuparea acestora cu șomeri/persoane aflate în căutarea unui loc de muncă

Agencia de Plăți și Inspectie Socială: informează și îndrumă persoanele fizice și juridice cărora le revin drepturi și obligații ce decurg din reglementările privind sistemul național de asistență socială cu privire la ocuparea locurilor de munca vacante

Camera de Comerț și Industrie, Registrul Comerțului: prezentare infrastructura de afaceri de interes județean: parcuri industriale științifice și tehnologice, incubatoare de afaceri și tehnologice, centre de transfer și informare tehnologică, centre de afaceri, centre comerciale, complexe expoziționale, piețe virtuale, burse de mărfuri și valori, case de licitații; oferă informații din registrul central al comerțului pentru persoanele juridice, persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale; organizează târguri, expoziții, saloane, forumuri de afaceri, acțiuni de parteneriat economic în țară și în străinătate; sprijin pentru identificarea arhivei la firmele care sunt în insolvență

Furnizorii de formare profesională acreditați: organizarea de cursuri de formare profesională adecvate nevoilor pieței muncii

Primăriile: furnizează informații despre locurile de muncă vacante și despre persoane aflate în căutarea unui loc de muncă

Cabinete de medicină muncii: eliberare certificat medical care constată faptul că cel în cauză este apt pentru prestarea acelei munci

Oficiul pentru IMM-uri: baza de date cu întreprinderile mici și mijlocii din regiunea în care își desfășoară activitatea, care cuprinde și prezentarea detaliată a obiectului de activitate al fiecărei întreprinderi, precum și a locurilor de muncă nou create

Evidența populației, Direcția de statistică, furnizează informații specifice despre persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă

Patronatele, Angajatorii: furnizează informații despre locurile de munca vacanțe, angajează șomeri/persoane aflate în căutarea unui loc de muncă

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Informațiile mai sus menționate pot fi puse la dispoziția SPO în cadrul întâlnirilor cu membrii rețelei de colaborare sau prin mijloace stabilite de comun acord.

Pe măsura desfășurării activității specifice a acestei rețele și în contextul identificării de noi potențiali membri, aceștia pot fi incluși în actuala rețea, prin semnarea acordului de parteneriat și a formularului de aderare.

Inspectoratul Teritorial de Muncă

Inspectoratul Teritorial de Muncă este un organ de specialitate aflat în subordinea Inspecției Muncii, care controlează aplicarea unitară a legilor și a altor acte normative care reglementează domeniul muncii, relațiile de muncă, securitatea și sănătatea în muncă la toate persoanele juridice și fizice din sectorul public, mixt, privat și alte categorii de angajatori, cu excepțiile prevăzute de lege.

Atribuțiile inspectoratelor de stat teritoriale pentru protecția muncii, au următoarele atribuții:

- ✓ controlează aplicarea corectă și unitară a legilor și a altor acte normative care reglementează relațiile de muncă, securitatea și sănătatea în muncă, precum și protecția salariaților care lucrează în condiții deosebite;
- ✓ coordonează, îndruma metodologic și controlează activitatea inspectoratelor teritoriale de muncă și a unităților înființate potrivit art. 6 alin. (1);
- ✓ reprezintă Ministerul Muncii, ca organ de specialitate, în relații de cooperare internațională cu instituții similare;
- ✓ elaborează programele anuale de acțiuni și de inspecție pentru implementarea politicii Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice în domeniu;
- ✓ elaborează metode și proceduri unitare de inspecție a muncii;
- ✓ controlează respectarea criteriilor de încadrare a locurilor de muncă cu condiții deosebite, evidența acestora și modul de realizare de către agentul economic a măsurilor tehnico-economice pentru normalizare;
- ✓ organizează sistemul informațional necesar activității proprii;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

- ✓ face propuneri în vederea inițierii și elaborării de proiecte de acte normative în domeniu;
- ✓ organizează și controlează activitatea de pregătire și perfecționare a pregătirii personalului propriu;
- ✓ organizează activitatea de formare a persoanelor cu atribuții în domeniu, angajate la persoanele fizice și juridice;
- ✓ cooperează cu ministerele, cu alte inspecții de specialitate, cu instituții publice sau private și cu reprezentanții partenerilor sociali;
- ✓ gestionează veniturile realizate din consultanță, asistența de specialitate și din alte prestări de servicii, calculate pe bază de tarife, taxe, comision, și alte venituri obținute conform prevederilor legale;
- ✓ controlează în limita competențelor modul de aplicare a prevederilor legale în domeniu, inclusiv la sesizarea oricărei persoane fizice sau juridice;
- ✓ elaborează anual propuneri pentru proiectul bugetului de stat pe care îl înaintează Ministerului Muncii spre aprobare.

Atribuții specifice în domeniul stabilirii și controlului relațiilor de muncă:

- ✓ îndrumă și controlează aplicarea unitară a legislației muncii;
- ✓ organizează activitățile de control și evidentă a angajatorilor, a muncii prestate pe bază de contracte individuale de muncă și de convenții civile de prestări de servicii;
- ✓ controlează respectarea legalității privind încheierea, executarea, modificarea, suspendarea și încetarea contractului individual de muncă, precum și a convențiilor civile de prestări de servicii;
- ✓ verifică legalitatea clauzelor înscrise în contractele individuale de muncă, controlează respectarea lor de către angajatori, asigură și urmărește înregistrarea acestora în carnetele de muncă;
- ✓ controlează modul de completare a carnetelor de muncă și condițiile de păstrare a acestora

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

la unitățile din sectorul public, privat și la alte categorii de angajatori;

- ✓ asigură întocmirea și completarea, în termenul prevăzut de lege, a carnetelor de muncă pe care le are în păstrare, precum și evidența acestora;
- ✓ controlează dacă persoanele fizice și juridice respectă prevederile legale privind înregistrarea contractelor de muncă și a convențiilor civile de prestări de servicii;
- ✓ certifică și contrasemnează legalitatea înscrierilor efectuate în carnetele de muncă de către angajatorii cărora li s-a aprobat păstrarea și completarea acestora la sediu;
- ✓ verifică documentele prezentate de angajatori din care rezultă că s-au achitat contribuția către bugetul asigurărilor sociale de stat, contribuția pentru constituirea Fondului pentru pensia suplimentară, a Fondului pentru plata ajutorului de șomaj, precum și contribuția de asigurări de sănătate, conform legii, și sesizează instituțiile care gestionează aceste fonduri în legătură cu încălcarea prevederilor legale din domeniul lor de competență;
- ✓ ține evidența persoanelor fizice și juridice care datorează comisionul prevăzut de lege pentru păstrarea și completarea carnetelor de muncă, verificarea și certificarea legalității acestora;
- ✓ verifică și urmărește modul în care sunt calculate sumele virate cu titlu de comision pentru păstrarea și completarea carnetelor de muncă, precum și pentru verificarea și certificarea legalității înregistrărilor efectuate de către angajatori în condițiile legii;
- ✓ controlează modul de întocmire a registrului special de evidență a personalului angajat în baza contractelor individuale de muncă sau a convențiilor civile de prestări de servicii;
- ✓ stabilește procedura de acreditare a societăților comerciale cu obiect de activitate în domeniul evidenței muncii;
- ✓ Stabilește metodologia de lucru pentru societățile comerciale care solicită dreptul de păstrare și completare a carnetelor de muncă.

Atribuții specifice în domeniul securității și al sănătății în muncă:

- ✓ controlează aplicarea prevederilor Legii nr. 90/1996, ale Legii nr. 126/1995 privind regimul

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

materiilor explozive și ale Decretului nr. 466/1979 privind regimul produselor și substanțelor toxice, precum și ale altor acte normative în vigoare, notificând prin înregistrări neconformitățile dintre acestea și situația constatată;

- ✓ controlează aplicarea prevederilor legale referitoare la politicile de prevenire bazate pe evaluarea riscurilor;
- ✓ verifică modul de organizare și funcționare a comitetelor de securitate și sănătate în muncă;
- ✓ urmărește respectarea de către persoanele fizice și juridice a condițiilor pentru care s-a eliberat autorizația de funcționare din punct de vedere al protecției muncii;
- ✓ controlează, prin inspectorii de muncă sau prin organisme acreditate de Ministerul Muncii, aplicarea dispozițiilor legale referitoare la certificarea produselor, a echipamentelor tehnice și a echipamentelor individuale de protecție importate, din punct de vedere al securității în muncă, la intrarea pe teritoriul național și la comercializarea pe piață a acestora, sau a produselor, echipamentelor tehnice și a echipamentelor individuale de protecție fabricate și comercializate în țară;
- ✓ elaborează metodologia și procedura de verificare a persoanelor fizice și juridice care au ca obiect de activitate prestări de servicii în domeniul protecției muncii
- ✓ controlează respectarea parametrilor mediului de muncă prin efectuarea de măsurători și determinări proprii sau prin laboratoare de specialitate abilitate.
- ✓ solicită măsurători și determinări în vederea stabilirii categoriilor de salariați care lucrează în condiții deosebite de muncă, realizate prin Centrul de Monitorizare a Unităților cu Risc Profesional sau alte laboratoare abilitate;
- ✓ controlează modul de aplicare a măsurilor medicale preventive privind asigurarea stării de sănătate a salariaților expuși la noxe;
- ✓ controlează respectarea legislației privind examenul medical la angajare, adaptabilitatea în muncă și control medical periodic;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

- ✓ controlează respectarea normelor și dispozițiilor tehnice emise de Ministerul Muncii și Ministerul Sănătății privind îmbunătățirea condițiilor de muncă și de mediu pentru prevenirea bolilor profesionale și creșterea capacității de muncă;
- ✓ controlează respectarea prevederilor legale în domeniul medicinei muncii;
- ✓ controlează respectarea principiilor de ergonomie a muncii și impune luarea de măsuri tehnice și organizatorice de îmbunătățire progresivă a condițiilor de muncă și de reducere a efortului fizic și psihic;
- ✓ controlează modul în care este pregătit personalul pentru a acorda primul ajutor în caz de accidentare, precum și organizarea și dotarea echipamentelor de salvatori, pentru situațiile impuse de specificul activității sau prevăzute de lege.

ITM ONLINE

Inspekția Muncii pune la dispoziția angajatorilor o aplicație online pentru transmiterea registrului general de evidența a salariaților în format electronic și pentru depunerea declarațiilor fiscale. Acest portal vine în sprijinul angajatorilor care au acces la Internet și care vor să folosească o modalitate modernă și eficientă de lucru cu Inspectoratul Teritorial de Muncă.

Organizații nonguvernamentale (ONG)

Organizația nonguvernamentală (ONG) este o instituție care lucrează independent față de activitatea guvernului, deși unele ONG-uri sunt parțial sau integral finanțate de acesta.

În România, în Legea nr. 246/2005 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, se precizează că organizațiile nonguvernamentale sunt persoane juridice constituite de persoane fizice sau persoane juridice care urmăresc desfășurarea unor activități în interes general sau în interesul unor colectivități locale ori, după caz, în interesul lor personal nepatrimonial.

Inspectoratul școlar

Inspectoratul școlar este o instituție publică, ce asigură activități de îndrumare, coordonare și

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

control la cele mai înalte standarde profesionale pentru instituțiile de educație și formare profesională, cu scopul de a contribui la creșterea calității serviciilor educaționale, îmbunătățirea și eficientizarea continuă a sistemului educațional național și compatibilizarea acestuia cu sistemele europene.

Urmărește modul de organizare și de funcționare a rețelei de învățământ preuniversitar, în conformitate cu politica educațională la nivel național, asigură aplicarea legislației în organizarea, conducerea și desfășurarea procesului de învățământ, asigură calitatea învățământului.

Exercitarea competență a demersului managerial, concretizat într-o activitate deosebit de complexă, activă și eficientă, implică în egală măsură colectivul inspectoratului școlar și unitățile de învățământ, în vederea asigurării performanțelor dorite.

Direcțiile de acțiune ale Inspectoratului Școlar:

Asigurarea și promovarea calității serviciilor educaționale:

- ✓ Dezvoltarea capacității unităților de învățământ privind asigurarea și evaluarea calității serviciilor educaționale oferite prin Comisia de Evaluare și Asigurare a Calității
- ✓ Creșterea calității educației în toate mediile rezidențiale
- ✓ Monitorizarea procesului de predare-învățare-evaluare din perspectiva dezvoltării competențelor cheie și a centrării activităților pe elevi și nevoile lor educaționale
- ✓ Aplicarea sistemului de evaluare națională periodică a elevilor, în scopul îmbunătățirii rezultatelor școlare
- ✓ Gestionarea în condiții optime a examenelor naționale (clasa a VIII-a și a XII-a)
- ✓ Îmbunătățirea calității managementului școlar
- ✓ Asigurarea calității serviciilor de asistență psihopedagogică

Asigurarea accesului tuturor copiilor/elevilor la serviciile educaționale:

- ✓ Asigurarea accesului tuturor copiilor de vârstă preșcolară și școlară din județ la educație,

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

inclusiv a celor din zonele izolate; eliminarea oricăror forme de discriminare și segregare

- ✓ Implementarea măsurilor legislative și organizatorice pentru integrarea clasei pregătitoare în învățământul primar
- ✓ Sprijinirea unităților de învățământ cu risc major de abandon școlar (mediul rural/învățământ liceal/profesional – învățământ obligatoriu) în vederea diminuării acestor situații
- ✓ Reorganizarea și credibilizarea învățământului tehnic și profesional
- ✓ Promovarea și eficientizarea serviciilor educaționale pentru copiii cu cerințe educaționale speciale

Susținerea și promovarea performanței în educație

- ✓ Încurajarea și susținerea excelenței în educație, a performanțelor elevilor cu aptitudini înalte prin organizarea olimpiadelor, concursurilor și valorizarea rezultatelor deosebite obținute
- ✓ Dezvoltarea Centrului de Excelență ca instituție cu personalitate juridică; extinderea domeniilor excelență; valorificarea performanțelor și aptitudinilor înalte ale elevilor din învățământul primar (clasa a III-a și clasa a IV-a)

Implementarea descentralizării și dezvoltarea autonomiei unităților de învățământ

- ✓ Eficientizarea rețelei școlare, care să corespundă nevoilor reale ale societății
- ✓ Asigurarea consultanței și sprijinirea managerilor unităților de învățământ în vederea dezvoltării parteneriatelor active cu autoritățile și comunitatea locală
- ✓ Conștientizarea reprezentanților autorităților locale și ai altor instituții din comunitatea locală asupra rolurilor sporite în relație cu dezvoltarea școlilor și ai educației în general; formarea reprezentanților autorităților locale în acest sens
- ✓ Aplicarea legislației cu privire la implementarea descentralizării

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Formarea și dezvoltarea profesională continuă a personalului din învățământ

- ✓ Evaluarea și consilierea cadrelor didactice prin inspecțiile curente și speciale
- ✓ Sprijinirea cadrelor debutante/necalificate din mediul rural în procesul formării continue
- ✓ Evaluarea periodică a programelor de formare a personalului didactic din perspectiva eficienței lor
- ✓ Creșterea calității procesului de formare continuă prin activitățile metodic-științifice desfășurate la nivel local/județean/național
- ✓ Consolidarea parteneriatului între învățământul superior și cel preuniversitar în formarea inițială și continuă pentru cariera didactică

Promovarea educației nonformale și informale, oportunitate formativă complementară pentru elevi

- ✓ Armonizarea intereselor legate de dezvoltarea personală a individului cu cele ale comunității imediate, locale și regionale și cu solicitările societății actuale
- ✓ Crearea unor oportunități pentru educația complexă, permanentă, în spiritul competențelor cheie, al dezvoltării civismului, voluntariatului, multiculturalismului, într-o societate complexă, dinamică

Susținerea educației permanente și a educației adulților

- ✓ Crearea de oportunități pentru dezvoltarea rolului educativ al părinților
- ✓ Formarea și dezvoltarea atitudinii de responsabilizare profesională și cultural pozitivă a tuturor actorilor educaționali față de educația permanentă, personală și profesională
- ✓ Identificarea și implementarea celor mai eficiente strategii de formare a adulților

Compatibilizarea sistemului de învățământ românesc cu cel european

- ✓ Crearea de oportunități pentru dezvoltarea și implementarea proiectelor educaționale la nivelul unităților școlare
- ✓ Susținerea învățământului particular și a alternativelor educaționale, în spiritul promovării

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

diversității, competiției, individualizării demersului educațional

Consiliul Județean

Consiliul Județean este o autoritate publică locală, are menirea de a soluționa și de a gestiona, în numele și în interesul colectivităților locale din județ, treburile publice. Relația dintre Consiliul Județean și celelalte autorități publice locale nu este în niciun caz una de subordonare, ci este guvernată de principiile responsabilității, cooperării și solidarității.

Principala responsabilitate a Consiliului Județean este aceea de a integra activitatea tuturor autorităților de la nivel local, pentru a asigura dezvoltarea durabilă a întregului județ. În acest scop, Consiliul Județean adoptă strategii, prognoze și programe de dezvoltare economică și socială a județului pe baza propunerilor primite de la consiliile locale. În plus, dispune, aprobă și urmărește, în cooperare cu autoritățile administrației publice locale comunale și orășenești interesate, măsurile necesare, inclusiv cele de ordin financiar, pentru realizarea acestora.

IV. ANALIZĂ SWOT

În demersul de elaborare a rețelei de colaborare evaluarea situației curente permite analiză în detaliu a tuturor aspectelor pozitive și negative care au impact asupra domeniului de ocupare a forței de muncă. Analiza SWOT reprezintă instrumentul utilizat pentru evaluarea și prezentarea sintetică a celor mai importante aspecte care afectează domeniul ocupării forței de muncă, scopul final al acestei evaluări fiind stabilirea obiectivelor rețelei de colaborare, cât și stabilirea direcțiilor de acțiune și a documentelor necesare pentru funcționarea eficientă a rețelei.

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<p><u>La nivel național:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Statutul României de Stat Membru al UE; ➤ Creșterea ratei de activitate a populației în vârstă de muncă 15-64 de ani la nivel național 	<p><u>La nivel național:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Rata de ocupare 20-64 ani scăzută – 63,8% în 2012, față de ținta de 70% ➤ Ritm înalt de distrugere a locurilor de muncă și locuri de muncă nou create în activități care nu mai sunt eficiente sau

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

- Tendința recentă de ameliorare a ratei ocupării pentru grupa de vârstă 20-64 ani
- Creșterea ocupării temporare pentru grupa de vârstă 15-24 de ani
- Tendință continuă de scădere a ponderii șomerilor de lungă durată
- Îmbunătățirea structurii ocupaționale și creșterea productivității.
- Îmbunătățirea statutului ocupațional prin reducerea ponderii populației ocupate în agricultură
- Sporirea calității ocupării prin creșterea numărului de salariați (industria, construcțiile, intermediari financiare și administrație publică)
- Creștere de productivitate în industrie, ramura cu cea mai mare pondere a ocupării în total ocupare

La nivel regional:

- Existența unui personal, în cadrul SPO, cu un nivel de instruire superior perioadei anterioare, obținut prin derularea proiectelor destinate acestui grup țintă.
- existența unor instrumente la nivelul

solicitate pe piața muncii

- Piața a muncii puțin dinamică, rigidă, segmentată
- Fiscalitate crescută
- Participare redusă pe piața muncii a tinerilor, a femeilor, lucrătorilor vârstnici concomitent cu durată redusă a vieții profesionale
- Integrarea dificilă pe piața muncii pentru anumite grupuri vulnerabile, în particular pentru romi
- Acoperire și nivel inadecvat al indemnizației de șomaj, capcana sărăciei și salariilor mici
- Neconcordanțe între calificările și competențele forței de muncă și cele solicitate de angajatori generate de o ofertă educațională inadecvată și o participare redusă la FPC
- Activitate economică puternic neomogenă la nivel regional, ceea ce induce disparități în privința ocupării și șomajului
- Tendința de îmbătrânire a populației generată de un spor natural negativ și de migrația externă masivă a persoanelor în

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

<p>diverselor SPO în cadrul proiectelor finanțate prin Fondul Social European</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ stabilirea unor parteneriate naționale și europene pentru identificarea și implementarea unor politici publice eficiente ➤ stabilirea, la nivelul fiecărui SPO a unor metode de colaborare naționale și internaționale 	<p>vârstă de muncă</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Tranziție greoaie a tinerilor de la școala la viața activă ➤ Rată mare de participare a populației în agricultură, mai ales în agricultură de subzistență ➤ Mobilitatea redusă a forței de muncă și cultura antreprenorială limitată; ➤ Ponderea ridicată a economiei informale ca procent din PIB ➤ Ponderea mare a tinerilor (18-24 de ani), în special a femeilor care nu sunt angajate în nici o formă de învățământ, muncă sau instruire este îngrijorătoare, având în vedere faptul că aceste persoane <p><u>La nivel regional:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Neadaptarea politicilor publice la specificul fiecărei regiuni ➤ Stabilirea de către fiecare SPO a propriilor indicatori anuali pentru ocuparea forței de muncă ➤ derularea ineficientă a programelor de formare profesională
OPORTUNITĂȚI	RISURI
<p><u>La nivel național:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Reforma coordonată a politicilor 	<p><u>La nivel național:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Menținerea finanțării măsurilor active

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

economice, educaționale, de ocupare, și asistența socială

- Modernizarea funcționării pieței muncii prin îmbunătățirea cadrului legislativ de reglementare a acesteia
- Reducerea fiscalității pentru angajatori concomitent cu acordarea de stimulente financiare pentru promovarea ocupării
- Identificarea și stimularea sectoarelor economice cu competitivitate crescută
- Potențial de re tehnologizare și de modernizare a agriculturii
- Finanțarea măsurilor active și crearea de locuri de muncă prin alocări adiționale din fonduri structurale și de investiții din viitorul cadru financiar multianual (2014 – 2020), inclusiv din cele sub Inițiativa privind ocuparea Tinerilor
- Întărirea dialogului social la toate nivelurile
- O rezervă importantă de forță de muncă neexploată
- Formularea politicilor publice având la bază cercetarea științifică

destinate ocupării la un nivel insuficient

- Capacitate instituțională și administrativă redusă a Serviciului Public de Ocupare
- Rata de absorbție redusă a fondurilor structurale și de investiții din viitorul cadru financiar multianual (2014 – 2020)
- Creșterea ratei de sărăcie în muncă
- Accentuarea migrației externe în scop de muncă
- Pondere ridicată a populației României în mediul rural cu acces limitat și oportunități de ocupare și formare profesională
- Insuficienta dezvoltare a facilităților de îngrijire de calitate a copiilor și/sau a persoanelor dependente
- Adâncirea discrepanțelor urban-rural
- Evoluții demografice, modificările structurale și de volum ale resurselor de muncă nefavorabile atingerii obiectivelor strategice

La nivel regional:

- Fluctuația mare de personal
- Birocrația excesivă pentru derularea proiectelor europene
- Lipsa resurselor materiale și financiare

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

<p>➤ abordare mulți-dimensională care să permită re-integrarea acestor persoane tinere în sistemul de învățământ și/sau oferirea unor locuri de muncă</p> <p><u>La nivel regional:</u></p> <p>➤ Dezvoltarea continuă a serviciilor oferite de SPO</p> <p>➤ Inițierea și dezvoltarea instrumentelor inovatoare la nivelul SPO</p> <p>➤ Stabilirea unor protocoale de colaborare cu toți partenerii implicați</p> <p>➤ Asigurarea unui echilibru între cererea și oferta de piața muncii la nivel regional</p> <p>➤ Dezvoltarea unor servicii de calitate la nivel SPO</p>	<p>necesare asigurării sustenabilității instrumentelor obținute prin proiectele finanțate din FSE</p>
---	---

V. MEMORIU EXPLICATIV

V.1. Politici naționale

Impactul crizei a scos în evidență faptul că realitățile economice evoluează mai rapid decât politicile publice. În ultimii ani, la nivel european milioane de persoane și-au pierdut locul de muncă și au fost afectate într-o măsură mai mare de sărăcie și excluziune socială, iar această stare de fapt a determinat Comisia Europeană și statele membre să adopte o serie de reforme și măsuri pentru a îmbunătăți situația.

Așa cum se poate observa și din analiza SWOT există aspecte la nivel național care țin de

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

domeniul planificării, a elaborării politicilor publice și a stabilirii instrumentelor de aplicare a acestora, dar care se propagă la nivel regional cu impact major asupra ocupării forței de muncă, al nivelului de educație și pregătire profesională. Colaborarea administrației centrale cu entitățile de la nivel regional care pot oferi o evaluare a implementării politicilor este foarte importantă pentru modificarea și adaptarea prevederilor politicilor publice la nevoile reale, ale pieței muncii în special. Experiența locală, regională trebuie să stea la baza elaborării măsurilor și direcțiilor de acțiune identificate pentru creșterea gradului de ocupare a forței de muncă.

Politicile publice stabilite la nivel central, în cazul domeniului discutat, la nivelul Ministerului Muncii, Familiei Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, trebuie implementate la nivel regional/local. Acest lucru se realizează prin SPO, de aceea serviciile pe care aceste instituții le oferă clienților lor trebuie să fie de calitate și să asigure baza pentru implementarea cu succes a politicilor publice și a planurilor de acțiune stabilite. Succesul implementării politicilor publice depinde de implicarea reală a tuturor factorilor interesați (autorități publice centrale și locale, parteneri sociali, societate civilă etc.) în fundamentarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea acțiunilor ce vor fi dezvoltate.

În acest context, colaborarea cu toate instituțiile care ar putea aduce o valoare adăugată acestei activități precum și implicarea altor actori relevanți reprezintă un instrument important pe care Serviciile publice de ocupare îl pot folosi pentru îmbunătățirea serviciilor folosite.

Înființarea rețelei de colaborare are la bază conceptul de colaborare strânsă între entitățile membre, colaborare care asigură dezvoltarea prin schimb de informații, susținerea implementării eficiente a politicii de ocupare. O rată a șomajului mică este un obiectiv național care are efecte benefice asupra tuturor actorilor relevanți de pe piața muncii, iar serviciile de calitate oferite de către SPO asigură bază pentru atingerea acestui obiectiv.

O rată de ocupare a forței de muncă ridicată are efecte pozitive atât la nivelul pieței muncii, din perspectiva lipsei poverii financiare asupra bugetului dar și la nivel forței de muncă fiind principalul instrument de evitare a excluziunii sociale. De aceea, este necesară identificarea clară a tuturor actorilor implicați cu scopul de a analiza aportul pe care fiecare entitate îl poate aduce pentru dezvoltarea rețelei dar și pentru îndeplinirea obiectivelor acestei rețele.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Responsabilitățile membrilor rețelei ar trebui să vizeze diseminarea informațiilor referitoare la evenimentele planificate de către parteneri; prezentarea tendințelor pe piața muncii prin solicitări de la posibili viitori investitori pe piața forței de muncă în județ – să se informeze despre piața forței de muncă direct de la AJOFM; permiterea accesului la informații oferirea accesului la informații statistice specifice; acordarea de suport în implementarea unor măsuri active; colaborarea în rețea în vederea dezvoltării serviciilor furnizate de SPO.

Un alt aspect important îl constituie conștientizarea, la nivelul SPO și al actorilor relevanți, asupra importanței acționării în mod integrat asupra problemelor resimțite pe piața muncii și sublinierea astfel a necesității creșterii importanței responsabilității sociale. De asemenea, foarte importantă este și diseminarea rezultatelor obținute ca urmare a acestei colaborări în vederea creșterii încrederii clienților SPO în serviciile oferite.

Conform datelor prezentate, România trebuie să adapteze politicile publice aferente domeniului ocupării forței de muncă și să deruleze cât mai eficient acțiunile și măsurile prevăzute astfel încât să atingă ținta națională dar și europeană.

În acest context, identificarea și dezvoltarea instrumentelor inovatoare pot genera efecte pozitive asupra domeniului ocupării. O rețea de colaborare pentru îmbunătățirea serviciilor oferite de către SPO clienților săi este un răspuns dat de AJOFM în calitate de beneficiar, provocărilor întâmpinate în activitatea derulată și nevoilor clienților lor.

V.2. Descrierea modului de funcționare și documentele aferente rețelei

După înființarea rețelei de colaborare este imperios necesar a se stabili și modul de funcționare a acesteia dar și documentele pe baza cărora să fi funcționa. Astfel, rețeaua de colaborare în domeniul ocupării forței de muncă va fi coordonată de către membrii responsabili identificați la nivelul fiecărui SPO implicat. Ca urmare a prezentului studiu și a evenimentelor derulate au fost identificate o serie de documente care vor sta la baza implementării activității rețelei. Aceste documente sunt:

1. Strategia rețelei de colaborare spune spo pentru dezvoltarea serviciilor de ocupare
2. Statutul rețelei de colaborare spune spo pentru dezvoltarea serviciilor de ocupare

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

3. Regulamentul privind desfășurarea activității rețelei de colaborare SPUNE SPO pentru dezvoltarea serviciilor de ocupare
4. Procedura de lucru a rețelei de colaborare SPUNE SPO pentru dezvoltarea serviciilor de ocupare
5. Acordul de parteneriat rețea de colaborare SPUNE SPO pentru dezvoltarea serviciilor de ocupare
6. Formularul de aderare la rețeaua de colaborare SPUNE SPO pentru dezvoltarea serviciilor de ocupare

Strategia rețea de colaborare SPUNE SPO pentru dezvoltarea serviciilor de ocupare

Elaborarea unei strategii de dezvoltare a rețelei de colaborare este necesară pentru a avea o imagine de ansamblu asupra ideii în jurul căreia se va construi această rețea, precum și identificarea principalelor provocări asupra cărora activitatea acestei rețele va trebui să se concentreze. Acest document ar trebui să conțină aspecte privind:

- Contextul dezvoltării Strategiei privind rețeaua de colaborare pentru dezvoltarea serviciilor de ocupare
- Analiza situației economice și de pe piața muncii la nivelul regiunilor de implementare
- Necesitatea înființării rețelei de colaborare
- Prezentarea actorilor implicați în cadrul rețelei de colaborare
- Prezentarea modalității de colaborare a actorilor implicați
- Stabilirea modalităților de raportare și evaluare în cadrul rețelei de colaborare

Statutul rețelei de colaborare spune spo pentru dezvoltarea serviciilor de ocupare

Acest document trebuie să prezinte un capitol referitor la dispozițiile generale referitoare la rețea (obiectivul proiectului, grupul țintă, rezultatele așteptate), Obiectivul de activitate al rețelei, prezentarea responsabilităților membrilor rețelei de colaborare, modalitățile de lucru

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

ale rețelei de colaborare, organizarea, conducerea și administrarea rețelei, prezentarea rezultate așteptate.

Regulamentul privind desfășurarea activității rețelei de colaborare SPUNE SPO pentru dezvoltarea serviciilor de ocupare

Pentru derularea eficientă a activității acestei rețele este necesară elaborarea unui regulament de funcționare în cadrul căreia să fie stabilite responsabilitățile membrilor, modalitățile de colaborare, precum și drepturile și obligațiile membrilor rețelei.

Procedura de lucru a rețelei de colaborare SPUNE SPO pentru dezvoltarea serviciilor de ocupare

Acest document trebuie să definească modalitatea de funcționare a rețelei, rolul membrilor rețelei precum și modalitatea de colaborare a acestora.

Acordul de parteneriat rețea de colaborare SPUNE SPO pentru dezvoltarea serviciilor de ocupare

Acordul de parteneriat trebuie să reprezinte acceptul fiecărei entități de a face parte din această rețea precum și luarea angajamentului de a respecta drepturile și obligațiile stabilite de regulamentul de funcționare. Acest document trebuie însoțit și de un formular de aderare.

Fiecare SPO implicat va nominaliza cel puțin o persoană care să facă parte din prezența rețea de colaborare și care va fi responsabilă și cu elaborarea raportului de monitorizare a derulării activității rețelei precum și cu elaborarea unor propuneri de îmbunătățire a derulării activității specifice instituției.

Ca urmare a semnării acordului de parteneriat și a formularului de aderare, fiecare entitate urmează să nominalizeze un expert care să o reprezinte în cadrul rețelei astfel încât să se poată derula activitatea specifică de diseminare/informare a informațiilor specifice pieței muncii.

Datele de contact ale persoanelor aparținând rețelei vor fi centralizate de către SPO și făcute publice către toți membri rețelei de colaborare, facilitând în acest fel comunicarea promptă

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

între entitățile parte ale rețelei.

Întâlnirile desfășurate în cadrul rețelei trebuie anunțate cu cel puțin 5 zile înainte de organizarea acestora, precum și agendele acestora. Ca urmare a acestor reuniuni vor fi întocmite procese verbale de informare, care de asemenea vor fi transmise tuturor membrilor rețelei.

De asemenea, se vor utiliza și alte metode de diseminare a informațiilor (internet, telefon etc.) astfel încât să fie atinse obiectivele principale ale funcționării acestei rețele.

V.3. Rolurile esențiale ale rețelei

Obiectivele de activitate ale rețelei au fost identificate după cum urmează: Mobilizarea actorilor relevanți pe piața muncii în vederea identificării celor mai bune acțiuni de creștere a ocupării, Punerea bazelor unor parteneriate solide regionale, locale, județene, regionale care să susțină politica privind forța de muncă, Conștientizarea, la nivelul Serviciului Public de Ocupare și al actorilor relevanți, a importanței acționării în mod integrat asupra problemelor resimțite pe piața muncii, Diseminarea rezultatelor obținute ca urmare a acestei colaborări în vederea creșterii încrederii clienților Serviciului Public de Ocupare în serviciile oferite, Realizarea schimbului de informații referitoare la piața muncii, Realizarea schimbului de baze de date privind locurile de muncă, accesul la un ansamblu complet și coerent de informații care pot asigura baza demarării și implementării politicilor publice aferente fiecărui partener al rețelei, asigurarea vizibilității referitoare la activitatea derulată de către fiecare entitate, Oferire de consultanță și implicarea activă în domeniul ocupării forței de muncă.

Membrii rețelei au următoarele drepturi și obligații: să facă propuneri și să participe la luarea deciziilor cu privire la strategia de dezvoltare a rețelei; să ia parte la activitățile Rețelei, să participe la discuțiile și dezbaterile privind îndeplinirea obiectivelor Rețelei, să-și exprime liber părerile în toate problemele privind activitatea rețelei; să fie desemnați ca reprezentanți ai rețelei; să beneficieze de acțiunile și activitățile organizate în cadrul rețelei pentru atingerea obiectivelor proiectului și pentru îmbunătățirea activității derulată de entitatea din care face parte; să fie informați în mod regulat sau la cerere despre activitățile inițiate și desfășurate de

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

rețea; să păstreze confidențialitatea tuturor informațiilor obținute precum și a documentelor pe care le-au utilizat în vederea derulării activității specifice a rețelei de colaborare; să pună la dispoziția membrilor rețelei, în timp util, a informațiilor pe care le dețin și care sunt necesare în vederea derulării eficiente a activității rețelei; să susțină desfășurarea activității rețelei și diseminarea informațiilor privind rezultatele obținute, să promoveze activități desfășurate de către membrii rețelei; să deruleze unele acțiuni specifice de identificare de noi membri și de extindere a rețelei.

Întâlnirile rețelei de colaborare se pot realiza la cererea expresă a unui AJOFM sau a oricărui alt membru în condițiile în care au fost semnalate informații care trebuie diseminate în vederea îmbunătățirii implementării politicii de ocupare a forței de muncă. De asemenea, comunicarea se poate realiza și prin alte mijloace stabilite de comun acord: e-mail, telefon, online etc.

Rețeaua este constituită strict ca instrument de colaborare în vederea sprijinirii eficientizării furnizării de către SPO a unor servicii de calitate pentru clienții acestora, fapt ce sprijină implementarea eficientă a planurilor județene de ocupare a forței de muncă.

Rețeaua pentru dezvoltarea serviciilor de ocupare urmărește mobilizarea actorilor relevanți pe piața muncii în vederea identificării celor mai bune acțiuni de creștere a ocupării. Totodată, rețeaua pune bazele unor parteneriate solide regionale, locale, județene care să susțină politica privind ocuparea forței de muncă. Aceste parteneriat va constitui bază pentru colaborarea susținută și eficientă a entităților partenere astfel încât să sprijine serviciile publice de ocupare în vederea eficientizării și modernizării serviciilor pe care acestea le oferă clienților săi. Un alt aspect important îl constituie conștientizarea, la nivelul SPO și al actorilor relevanți, asupra importanței acționării în mod integrat asupra problemelor resimțite pe piața muncii și sublinierea astfel a necesității creșterii importanței responsabilității sociale

VI. CONCLUZII

Forța de muncă constituie o resursă economică vitală. Nivelul de dezvoltare și dinamismul economiei, gradul de civilizație și bunăstare depind, în mare măsură, de numărul și calitatea profesională a persoanelor apte de muncă dar și de capacitatea de a valorifica, prin ocupare

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

adecvată, potențialul acestei resurse.

Scăderea continuă și lentă a populației din regiunile de implementare a proiectului, din România în general, îmbătrânirea demografică și implicit creșterea ratei de dependență a bătrânilor sunt fenomene importante care afectează piața muncii. Majoritatea populației care îmbătrânește înregistrează rate de activitate în scădere. Pe de altă parte, tinerii înregistrează de asemenea o rată de activitate foarte mică. O astfel de evoluție pune presiune mare asupra sistemului de protecție socială și necesită *măsuri consistente de promovare a îmbătrânirii active și de implicare a cetățenilor în vârstă pe piața muncii, dar și de a încuraja și de a stimula participarea tineretului la piața muncii.*

Evoluțiile demografice și modificările structurale ale resurselor de muncă din România din ultimii ani au generat un context general nefavorabil implementării politicilor de ocupare a forței de muncă, atât la nivel național cât și regional. Unele dintre tendințele demografice vor avea efecte mult mai importante pentru perioadele următoare, iar proiectarea și, mai ales implementarea eficientă a politicilor de ocupare, trebuie să evalueze și să stabilească cu rigoare legăturile cauzale dintre resursele demografice și rezultatele preconizate a fi atinse pe piața muncii. Astfel, pentru o corectă evaluare a necesităților generate de piața muncii și identificare a necesităților de îmbunătățire a competențelor celor în căutarea unui loc de muncă este nevoie de analize clare și amănunțite a situației existente.

Rata de ocupare a tinerilor (15 – 24 ani) a înregistrat valori destul de scăzute în comparație cu media națională și cea europeană. *Crearea unor oportunități adecvate pe piața muncii pentru aceste categorii de persoane se constituie într-o nevoie majoră de intervenție cu măsuri care să stimuleze integrarea și/sau reintegrarea lor pe piața muncii.*

Ponderea mare a tinerilor care nu sunt angajați în nici o formă de învățământ, muncă sau instruire, dar și creșterea continuă a acestora este îngrijorătoare, având în vedere că aceste persoane sunt expuse, pe termen lung, unui risc foarte mare de sărăcie. În această direcție se consideră a fi *necesară o abordare multidimensională care să permită reintegrarea acestor persoane tinere în sistemul de învățământ și/sau oferirea unor locuri de muncă.*

Având în vedere provocările generate de tranziția piețelor forței de muncă, serviciile publice de ocupare a forței de muncă ar trebui să urmărească o politică de activare cu rezultate durabile.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

În același timp, serviciile publice de ocupare a forței de muncă trebuie să se concentreze mai mult asupra cererii de pe piața forței de muncă, dat fiind că angajatorii se confruntă cu dificultăți din ce în ce mai mari în ceea ce privește recrutarea. În special, întreprinderile mici și mijlocii au adesea nevoie de un sprijin mai puternic din partea serviciilor publice de ocupare a forței de muncă.

În ultimele decenii, în toate statele membre a câștigat teren convingerea că serviciile publice de ocupare a forței de muncă (AJOFM) ar trebui să joace un rol mai activ în ceea ce privește reducerea dependenței de prestațiile de șomaj. Pentru a răspunde la schimbările fundamentale prin care trec piețele muncii și societatea, se conturează treptat o nouă categorie de roluri ale AJOFM, care să ofere sprijin pe durata întregii cariere. În același timp, factorii de decizie politică sunt în căutarea unui echilibru nou și corect între flexibilitate și securitate „flexisecuritatea” – pentru angajatori și angajați.

Ambele abordări pot fi considerate un răspuns la volatilitatea crescută a pieței muncii și la consecințele asupra securității sociale. O serie de tendințe au dus la dispariția pieței tradiționale a muncii – caracterizată de lucrători de sex masculin care-și întrețin familia, lucrând cu normă întreagă până la ieșirea la pensie, adesea pentru un singur angajator. Printre aceste tendințe se numără trecerea de la producția de masă la furnizarea unor servicii mai personalizate, intrarea femeilor pe piața muncii, erodarea piețelor naționale ale muncii etc. Ca urmare a acestor schimbări, relațiile de muncă au devenit mult mai puțin stabile, cu diferite tranziții realizate pe parcursul vieții, atât pentru a intra sau a ieși de pe piața muncii, cât și pentru a-și schimba cariera.

România se află încă mult în urma mediei europene, în ceea ce privește nivelul dezvoltării economico-sociale, în general dar și al productivității muncii la nivel național. Una dintre cauzele fundamentale o reprezintă decalajele încă foarte mari care separă România în plan structural de situația statele UE dezvoltate.

Nivel scăzut al cheltuielilor cu politicile active pe piața muncii și implicit participarea redusă la aceste măsuri constituie o altă provocare în ceea ce privește succesul politicilor aplicate la nivel național și regional. *Este necesară deci o finanțare suplimentară a măsurilor active și crearea*

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

de locuri de muncă. Acest lucru se poate face și prin alocări adiționale din fonduri structurale și de investiții din noul cadru financiar multianual (2014 – 2020), inclusiv din cele sub Inițiativa privind ocuparea tinerilor. Măsurile active trebuie focalizate și personalizate în funcție de nevoile specifice ale diferitelor grupuri dezavantajate pe piața muncii. În același timp, finanțarea suplimentară dar și eficiența măsurilor active depind foarte mult de capacitatea instituțională a Serviciile Publice de Ocupare. În acest sens, consolidarea și modernizarea acestor servicii, asigurarea unor resurse financiare dar și umane corespunzătoare cerințelor tot mai crescânde și sarcinilor importante în managementul pieței muncii, în implementarea și monitorizarea măsurilor active devine o necesitate.

La nivel național, o prioritate prezentă în diverse documente publice o reprezintă **modernizarea instituțiilor cu responsabilități pe piața muncii**. Așa cum recomandă *Orientarea integrată referitoare la îmbunătățirea funcționării piețelor muncii*, vor fi alocate fonduri din FSE 2014 - 2020 pentru consolidarea sistemului intern de management al performanței *Serviciului Public de Ocupare*, formarea personalului din instituțiile cu atribuții în domeniul ocupării forței de muncă sau pentru elaborarea unor instrumente de intervenție timpurie etc. Ca atare, pentru perioada următoare va exista atât o susținere din perspectiva politicilor publice, dar și din perspectivă financiară.

Politicile publice bine identificate și fundamentate, elaborate pe bază unor colaborări bine conturate ale autorităților publice cu toți actorii relevanți, precum și implementarea adecvată a acestor politici reprezintă baza unei economii solide care să asigure rezultate durabile cu efecte pe termen mediu și lung. În acest context, politica socială, în general și politica ocupării forței de muncă, în special este necesară pentru atingerea obiectivelor naționale și europene dar și factorul esențial pentru combaterea excluziunii sociale și promovarea ocupării. Instituțiile responsabile pentru elaborarea și implementarea politicii de ocupare a forței de muncă sunt Ministerul Muncii și Serviciile Publice de Ocupare. Pentru dezvoltarea de servicii calitative, inovative și integrate furnizate de SPO, care necesită expertiza diversificată și de înaltă specificitate, este nevoie de cooperare între diverși actori cu experiență de pe piața muncii, dar și din domeniul activității suport pentru celelalte activități, respectiv rețeaua informatică.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Ca atare, așa cum a fost prezentat și în cadrul fișei de proiect, colaborarea între diferite entități, deținători de experiențe diverse precum și de informații diversificate din domeniul ocupării forței de muncă este mijlocul prin care SPO poate oferi servicii de calitate clienților săi. Astfel, este necesară constituirea acestei rețele de colaborare, care să permită adaptarea permanentă, în timp real a modalităților de implementarea a serviciilor oferite șomerilor de către angajații SPO care să reprezintă un răspuns coerent la nevoile pieței muncii dar și a clienților AJOFM. Rețeaua presupune cooperarea și dezvoltarea parteneriatelor la diferite niveluri cu actori relevanți publici și privați de pe piața muncii, precum furnizori de servicii de ocupare și furnizori de formare profesională continuă - FPC.

Așa cum este prezentată situația la nivelul SPO este evident că există necesitatea unui schimb de informații reale și relevante referitoare la piața muncii și a bazelor de date privind locurile de muncă, precum și cooperarea în implementarea unor activități specifice. De asemenea, este necesară derularea unei evaluări a eficienței măsurilor active de ocupare dar și identificarea constrângerilor de pe piața muncii.

Experiența membrilor rețelei precum și viziunea de ansamblu asupra pieței muncii și a situației socio-economice reprezintă pentru SPO un input pe baza căruia modul de abordare și implementare a serviciilor acestora pot fi adaptate astfel încât să răspundă nevoilor pieței muncii, pe de o parte dar și să identifice eventuala necesitate. În acest context, rețeaua va pune bazele unor parteneriate locale, județene, regionale solide care să susțină politica privind forța de muncă. Rețeaua pentru dezvoltarea serviciilor de ocupare urmărește, în primul rând mobilizarea actorilor relevanți pe piața muncii în vederea identificării celor mai bune acțiuni de creștere a ocupării. Un alt aspect important îl constituie conștientizarea, la nivelul SPO și al actorilor relevanți, asupra importanței acționării în mod integrat asupra problemelor resimțite pe piața muncii și sublinierea astfel a necesității creșterii importanței responsabilității sociale de a contribui la transformarea Serviciului Public de Ocupare într-o structură flexibilă, transparentă și orientată cât mai eficient către nevoile și așteptările concrete ale clienților săi, intervenție care va asigura un potențial ridicat de acțiune pentru ocuparea forței de muncă.

